

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ โรงเรียนพระปฐมวิทยาลัย

ที่

วันที่ ๒ กันยายน ๒๕๖๗

เรื่อง รายงานผลการดำเนินโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม จิตอาสา
คุณลักษณะที่พึงประสงค์ และค่านิยมพื้นฐาน ๑๒ ประการ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖
ปีการศึกษา ๒๕๖๗

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนพระปฐมวิทยาลัย

ตามคำสั่งโรงเรียนพระปฐมวิทยาลัยที่ ๓๒๑/๒๕๖๗ เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการ
โครงการอบรมเชิงปฏิบัติการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม จิตอาสา คุณลักษณะที่พึงประสงค์ และค่านิยม
พื้นฐาน ๑๒ ประการ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ ประจำปีการศึกษา ๒๕๖๖ ณ ค่ายธนาสมุทรย์ แคมป์
อำเภอบางแพ จังหวัดราชบุรี ระหว่างวันที่ ๑๖ - ๑๘ สิงหาคม ๒๕๖๗ ซึ่งมีนักเรียนผู้เข้ารับการอบรม จำนวน
๕๐๔ คน

บัดนี้การดำเนินโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม จิตอาสา
คุณลักษณะที่พึงประสงค์ และค่านิยมพื้นฐาน ๑๒ ประการ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ ได้เสร็จสิ้นเป็นที่
เรียบร้อยแล้ว จึงขอรายงานผลการจัดกิจกรรมดังกล่าวเอกสารแนบ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ลงชื่อ.....

(นายณัฐฤกษ์ ทองน้อย)

หัวหน้าระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖

คำนำ

การศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ ในการเข้าร่วมกิจกรรมโครงการอบรม
เชิงปฏิบัติการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม จิตอาสา คุณลักษณะที่พึงประสงค์ และค่านิยมพื้นฐาน

๑๒ ประการ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ โรงเรียนพระปฐม ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมนักเรียนมีคุณธรรม จริยธรรม จิตอาสา คุณลักษณะที่พึงประสงค์และค่านิยมพื้นฐาน ๑๒ ประการ ในการเป็นคนดี เก่ง และ มีสุขภาพกายและสุขภาพจิตดี มีความสุขในการดำเนินชีวิตส่วนตน ครอบครัว และส่วนรวม ให้นักเรียน มีระเบียบวินัย เสียสละ สามัคคี มีความรับผิดชอบ มีจิตสาธารณะเพื่อส่วนรวม และส่งเสริมให้นักเรียน นำความรู้ที่ได้รับไปปรับใช้ในชีวิตประจำวัน จึงได้กิจกรรมการเรียนรู้นอกห้องเรียน โดยมีกิจกรรมหลากหลาย สามารถบูรณาการการเรียนรู้ทั้ง ๘ กลุ่มสาระการเรียนรู้ ดังรายละเอียด คือ กิจกรรมพัฒนาบุคลิกภาพ กิจกรรมทดสอบกำลังใจ กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ กิจกรรมสวดมนต์ไหว้พระ ทำสมาธิ กิจกรรมความกตัญญู กิจกรรมการแสดงละครคุณธรรม กิจกรรมกายบริหาร กิจกรรมการเรียนรู้การเกษตรตามแนวพระราชดำริ ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง กิจกรรมความรักชาติ ประวัติศาสตร์ชาติไทย และกิจกรรมเทิดทูนพระมหากษัตริย์

ดังนั้นกลุ่มงานกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนหวังเป็นอย่างยิ่งว่าการจัดกิจกรรมในครั้งนี้จะเป็นพลังในการขับเคลื่อนการพัฒนาและส่งเสริมให้นักเรียนให้มีคุณธรรม จริยธรรม จิตอาสา คุณลักษณะที่พึงประสงค์และค่านิยมพื้นฐาน ๑๒ ประการ สอดคล้องกับพันธกิจและอัตลักษณ์ของโรงเรียนที่กำหนดไว้ พร้อมทั้งมุ่งพัฒนานักเรียนทั้งทางร่างกาย จิตใจสติปัญญา และศีลธรรมให้เป็นพลเมืองดีที่มีความรับผิดชอบ ช่วยสร้างสรรค์สังคมให้มีความเจริญก้าวหน้า เพื่อความสงบสุขและความมั่นคงของประเทศชาติ

คณะผู้จัดทำ

สารบัญ

บทที่	หน้า
๑ บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญ.....	1
วัตถุประสงค์.....	3
ขอบเขตการศึกษา.....	3
ระยะเวลาในการศึกษา.....	6
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	6
๒ เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	7

แนวทางการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑.....	7
แนวทางการจัดกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์.....	10
การศึกษากับการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม.....	11
พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติกับการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม.....	16
ความหมายและความสำคัญเกี่ยวกับความพึงพอใจ.....	18
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	23
3 วิธีการดำเนินงาน	
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	27
ตัวแปรที่ศึกษา.....	27
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	28
ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ.....	28
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	29
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	29
๔ ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	
ตอนที่ ๑ แสดงผลวิเคราะห์ข้อมูล จำนวนและร้อยละ ของนักเรียนระดับชั้น มัธยมศึกษาปีที่ ๖ โรงเรียนพระปฐมวิทยาลัย.....	32
ตารางที่ ๒ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความพึงพอใจของผู้ตอบ แบบสอบถามที่เข้าร่วมกิจกรรม.....	33
๕ สรุปผล อภิปราย และข้อเสนอแนะ	
สรุปผล.....	37
อภิปรายผล.....	38
ข้อเสนอแนะ.....	39
บรรณานุกรม.....	40
ภาคผนวก.....	43

รายงานผลการดำเนินงานโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการคุณธรรม จริยธรรม จิตอาสา
คุณลักษณะที่พึงประสงค์ และค่านิยมพื้นฐาน 12 ประการ
ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2567
ระหว่างวันที่ 16 - 18 สิงหาคม 2567 ณ ค่ายธนาสมุทรธิ์ แคมป์ จ.ราชบุรี

1. วัตถุประสงค์ของการจัดการอบรม

1.1 เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนมีคุณธรรม จริยธรรม จิตอาสา คุณลักษณะที่พึงประสงค์และค่านิยมพื้นฐาน 12 ประการ ในการเป็นคนดี เก่ง และมีสุขภาพกายและสุขภาพจิตดี มีความสุขในการดำเนินชีวิตส่วนตน ครอบครัว และส่วนรวม

1.2 เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนมีระเบียบวินัย เสียสละสามัคคี มีความรับผิดชอบ มีจิตสาธารณะ เพื่อส่วนรวม

1.3 เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนนำความรู้ที่ได้รับไปปรับใช้ในชีวิตประจำวัน

2. สารสำคัญ

การเข้าร่วมโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการคุณธรรม จริยธรรม จิตอาสา คุณลักษณะที่พึงประสงค์ และค่านิยมพื้นฐาน 12 ประการ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2567 ระหว่างวันที่ 16 - 18 สิงหาคม 2567 ณ ค่ายธนาสมุทรธิ์ แคมป์ จ.ราชบุรี ซึ่งมีผู้เข้ารับการอบรม จำนวน 504 คน ดังตารางต่อไปนี้

วันที่ 16 สิงหาคม 2567

เวลา	กิจกรรม	ผู้รับผิดชอบ
07.00 – 08.00 น.	- นักเรียนรายงานตัวบริเวณใต้อาคาร 9	คณะครู
08.00 – 08.30 น.	- นักเรียนเคารพธงชาติ สวดมนต์	คณะครู
08.30 – 10.00 น.	- เดินทางไปค่ายธนาสมุทรธิ์ แคมป์ อำเภอบางแพ จังหวัดราชบุรี	คณะครู
10.00 – 10.30 น.	- พิธีเปิดการอบรมเชิงปฏิบัติการสร้างคุณธรรม จริยธรรม จิตอาสาฯ	คณะวิทยากร และคณะครู
10.30 – 10.45 น.	- ปฐมนิเทศชี้แจงเกี่ยวกับการปฏิบัติตนของนักเรียน ในการอบรม	คณะวิทยากร และคณะครู
10.45 – 11.00 น.	- รับประทานอาหารว่างและเครื่องดื่ม	คณะวิทยากร และคณะครู
11.00 – 12.00 น.	- กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์	คณะวิทยากร และคณะครู
12.00 – 13.00 น.	- รับประทานอาหารกลางวัน	คณะวิทยากร และคณะครู
13.00 – 13.30 น.	- กิจกรรมนันทนาการ	คณะวิทยากร และคณะครู
13.30 – 14.30 น.	- อบรมเรื่องศาสนาพิธี และมารยาทไทย	คณะวิทยากร และคณะครู
14.30 – 14.45 น.	- รับประทานอาหารว่างและเครื่องดื่ม	คณะวิทยากร และคณะครู
14.45 – 16.00 น.	- อบรมเรื่องศาสนาพิธี และมารยาทไทย (ต่อ)	คณะวิทยากร และคณะครู
16.00 – 17.00 น.	- เข้าที่พัก อาบน้ำ ทำภารกิจส่วนตัว	คณะวิทยากร และคณะครู
17.00 – 18.00 น.	- รับประทานอาหารเย็น	คณะวิทยากร และคณะครู
18.00 – 21.00 น.	- กิจกรรมสวดมนต์ ไช้พระ	คณะวิทยากร และคณะครู

เวลา	กิจกรรม	ผู้รับผิดชอบ
	- กิจกรรมทำขวัญ/ผูกใจ	
21.00 – 21.30 น.	- สวดมนต์ - นิตินายนักเรียนสำหรับกิจกรรมในวันถัดไป - เข้านอน	คณะวิทยากร และคณะครู

วันที่ 17 สิงหาคม 2567

เวลา	กิจกรรม	ผู้รับผิดชอบ
05.00 – 05.30 น.	- ตื่นนอน	คณะวิทยากร และคณะครู
05.30 – 06.30 น.	- กายบริหาร ทำสมาธิ คติธรรมนำชีวิต	คณะวิทยากร และคณะครู
06.30 – 08.00 น.	- อาบน้ำ ทำภารกิจส่วนตัว	คณะวิทยากร และคณะครู
08.00 – 09.00 น.	- รับประทานอาหารเช้า	คณะวิทยากร และคณะครู
09.00 – 10.00 น.	- ปาฐกถาธรรม เรื่อง ธรรมะกับวัยรุ่น	คณะวิทยากร และคณะครู
10.00 – 10.15 น.	- รับประทานอาหารว่างและเครื่องดื่ม	คณะวิทยากร และคณะครู
10.15 – 12.00 น.	- กิจกรรมศาสนา และวัฒนธรรม (กลุ่ม1) - กิจกรรมคุณธรรมอันดีงาม (กลุ่ม2)	คณะวิทยากร และคณะครู
12.00 – 13.00 น.	- รับประทานอาหารกลางวัน	คณะวิทยากร และคณะครู
13.00 – 14.45 น.	- กิจกรรมคุณธรรมอันดีงาม (กลุ่ม1) - กิจกรรมศาสนา และวัฒนธรรม (กลุ่ม2)	คณะวิทยากร และคณะครู
14.45 – 15.00 น.	- รับประทานอาหารว่างและเครื่องดื่ม	คณะวิทยากร และคณะครู
15.00 – 16.00 น.	- กิจกรรมคุณธรรมอันดีงาม (กลุ่ม1) - กิจกรรมศาสนา และวัฒนธรรม (กลุ่ม2)	คณะวิทยากร และคณะครู
16.00 – 17.00 น.	- อาบน้ำ ทำภารกิจส่วนตัว	คณะวิทยากร และคณะครู
17.00 – 18.00 น.	- รับประทานอาหารเย็น	คณะวิทยากร และคณะครู
18.00 – 19.00 น.	- เตรียมการแสดงละครคุณธรรม	คณะวิทยากร และคณะครู
19.00 – 22.00 น.	- กิจกรรมนันทนาการ - การแสดงละครคุณธรรม	คณะวิทยากร และคณะครู
22.00 – 22.30 น.	- สวดมนต์/นิตินายทำกิจกรรมในวันต่อไป/เข้านอน	คณะวิทยากร และคณะครู

วันที่ 18 สิงหาคม 2567

เวลา	กิจกรรม	ผู้รับผิดชอบ
05.30 – 06.30 น.	- ตื่นนอน ทำภารกิจส่วนตัว - เก็บสัมภาระ - ทำความสะอาดที่พัก	คณะวิทยากร และคณะครู
06.30 – 07.00 น.	- ทำสมาธิ คติธรรมนำชีวิต	คณะวิทยากร และคณะครู
07.00 – 08.00 น.	- รับประทานอาหารเช้า	คณะวิทยากร และคณะครู
08.00 – 09.00 น.	- กิจกรรมนันทนาการ	คณะวิทยากร และคณะครู
09.00 – 10.00 น.	- กิจกรรมคุณธรรมกับการดำรงชีวิต	คณะวิทยากร และคณะครู
10.00 – 10.15 น.	- กิจกรรมรับประทานอาหารว่างและเครื่องดื่ม	คณะวิทยากร และคณะครู

10.15 – 10.30 น.	- กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์	คณะวิทยากร และคณะครู
10.30 – 11.00 น.	- พิธีปิดการอบรม	คณะวิทยากร และคณะครู
11.00 – 12.00 น.	- รับประทานอาหารกลางวัน	คณะวิทยากร และคณะครู
12.00 – 13.30 น.	- เดินทางไปอุทยานหินเขางู อำเภอเมืองราชบุรี จังหวัดราชบุรี	คณะครู
13.30 – 15.30 น.	- ทัศนศึกษาอุทยานหินเขางู อำเภอเมืองราชบุรี จังหวัดราชบุรี	คณะครู
15.30 – 16.30 น.	- เดินทางกลับโรงเรียนพระปฐมวิทยาลัย	คณะครู

หมายเหตุ กิจกรรมสามารถปรับเปลี่ยนได้ตามความเหมาะสม

3. วิทยากรผู้ให้การอบรม

3.1 นายณัฐกฤษ	ทองน้อย	3.2 นางสาวสุชาณี	ทองน้อย
3.3 นางเพียรพันธุ์	กิจพาณิชย์เจริญ	3.4 นางศรัญญา	โรยแสง
3.5 นางสาวปรารถนา	วิริยธรรมเจริญ	3.6 นางสาวพรพรรณ	เลิศอุปถัมภ์
3.7 นางสาวกาญจนา	ใจร่มเย็น	3.8 นายอนาวิน	มีน่งบุญ
3.9 นางยุพเรศน์	อุไรชื่น	3.10 นางสาวภาวดี	สุริยพันธุ์
3.11 นายประยุทธ	ธนากาญจน์ภาส	3.12 นางสาวนัฐกานต์	นามนิมิตรานนท์
3.13 นางสาวแสงเดือน	อาตมียนันท์	3.14 นางสาวพรรณระพี	คุณะวนิชพงษ์
3.15 นางสาวปิยธิดา	พูลสมบัติ	3.16 นางสาวพรเพ็ญ	จิระณัฐวิรุฬ
3.17 นางสาวรภาภักย์	จอกจ่อหอ	3.18 นางสาววรรณพร	ปิ่นฟ้า
3.19 นายกฤตภาส	เปรมประยูร	3.20 นายวีรวิทย์	กล้าเจริญ
3.21 นางสาวสุปราณี	จอมแจ้ง	3.22 นางสาวรชยา	ทองสุขโข
3.23 นายเทอดทูน	วังเย็นนิยม	3.24 นางสาวปรียาภรณ์	พลไตร
3.25 นายปิยะพงษ์	ตรังเจริญพาณิชย์	3.26 นายกัมปนาท	จันคง
3.27 นางกังสดาล	คณาธิยวุฒิพงศ์	3.28 นางสาวพัชรिता	อ่อนสัมพันธ์
3.29 นายวสันต์	ใจบุญมา	3.30 นายธนสาร	เมธสุทธิ
3.31 นางสาวเจษฎาพร	ดีโดยคำ	3.32 Miss Purity Muthoni Kaimemy	

4. ประโยชน์ที่จะได้รับ

4.1 นักเรียนมีคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมพื้นฐาน 12 ประการ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ในการเป็นคนดี เก่ง และมีสุขภาพกายและสุขภาพจิตดี มีความสุขในการดำเนินชีวิตส่วนตน ครอบครัว และ ส่วนรวม

4.2 นักเรียนมีระเบียบวินัย เสียสละสามัคคี มีความรับผิดชอบ มีจิตสาธารณะเพื่อส่วนรวม

4.3 นักเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้

บทคัดย่อ

การจัดโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการคุณธรรม จริยธรรม จิตอาสา คุณลักษณะที่พึงประสงค์ และ ค่านิยมพื้นฐาน 12 ประการ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2566 ณ ค่ายนาสามฤทธิ์ แคมป์ อ.ปากท่อ จ.ราชบุรี มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ส่งเสริมนักเรียนมีคุณธรรม จริยธรรม จิตอาสา คุณลักษณะที่พึงประสงค์และค่านิยมพื้นฐาน 12 ประการ ในการเป็นคนดี เก่ง และมีสุขภาพกายและสุขภาพจิตดี มีความสุขในการดำเนินชีวิตส่วนตน ครอบครัว และส่วนรวม 2) เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนมีระเบียบวินัย เสียสละ สามัคคี มีความรับผิดชอบ มีจิตสาธารณะเพื่อส่วนรวม 3) เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนนำความรู้ที่ได้รับไปปรับใช้ในชีวิตประจำวัน กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนพระปฐมวิทยาลัย อำเภอเมือง นครปฐม จังหวัดนครปฐม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครปฐม จำนวน 504 คน ซึ่งได้เลือกด้วยวิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน ประกอบด้วย แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ต่อการเข้าร่วมโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการคุณธรรม จริยธรรม จิตอาสา คุณลักษณะที่พึงประสงค์ และค่านิยมพื้นฐาน 12 ประการ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2567 ระหว่างวันที่

16 - 18 สิงหาคม 2567 การวิเคราะห์ข้อมูลใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ผลการประเมินพบว่า 1) นักเรียนมีคุณธรรม จริยธรรม จิตอาสา คุณลักษณะที่พึงประสงค์และค่านิยมพื้นฐาน 12 ประการ ในการเป็นคนดี เก่ง และมีสุขภาพกายและสุขภาพจิตดี มีความสุขในการดำเนินชีวิต ส่วนตน ครอบครัว และส่วนรวม 2) นักเรียนมีระเบียบวินัย เสียสละสามัคคี มีความรับผิดชอบ มีจิตสาธารณะ เพื่อส่วนรวม 3) นักเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้

การประเมินกิจกรรม

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร คือ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนพระปฐมวิทยาลัย จำนวน 504 คน วิทยากร จำนวน 32 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนพระปฐมวิทยาลัย อำเภอเมือง นครปฐม จังหวัดนครปฐม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครปฐม จำนวน 200 คน ซึ่งได้เลือกด้วยวิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

2. วิธีดำเนินการ ในการติดตามและประเมินผลการดำเนินงาน มีรายละเอียดดังนี้

เครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน ประกอบด้วย แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนพระปฐมวิทยาลัย ที่มีต่อการเข้าร่วมโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการคุณธรรม จริยธรรม จิตอาสา คุณลักษณะที่พึงประสงค์ และค่านิยมพื้นฐาน 12 ประการ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2567 ระหว่างวันที่ 16 - 18 สิงหาคม 2567 การวิเคราะห์ข้อมูลใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน เป็นแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ระดับความพึงพอใจในการเข้าร่วมกิจกรรม

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะและความคิดเห็นเพิ่มเติม

2.2 วิเคราะห์ข้อมูล ดำเนินการดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ผลด้วยการหาค่าร้อยละ

ตอนที่ 2 ระดับความพึงพอใจในการเข้าร่วมกิจกรรม วิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะและความคิดเห็นเพิ่มเติมเพื่อปรับปรุงการจัดกิจกรรมในครั้งต่อไป วิเคราะห์โดยการรวบรวมข้อมูลและสรุปประเด็นสำคัญ

2.3 การแปลผลข้อมูล แปลผลจากค่าเฉลี่ยเลขคณิตโดยใช้หลักเกณฑ์ดังนี้

ค่าคะแนนเฉลี่ย	ความหมาย
4.51 - 5.00	มีความพึงพอใจมากที่สุด
3.51 - 4.50	มีความพึงพอใจมาก
2.51 - 3.50	มีความพึงพอใจมากในระดับปานกลาง
1.51 - 2.50	มีความพึงพอใจน้อย
1.00 - 1.50	มีความพึงพอใจน้อยที่สุด

3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตารางที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามตัวแปร นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ประจำกลุ่ม (N = 200)

นักเรียนประจำกลุ่ม	จำนวน (n = 200)	ร้อยละ
นักเรียนกลุ่มที่ 1	40	20.00
นักเรียนกลุ่มที่ 2	40	20.00
นักเรียนกลุ่มที่ 3	40	20.00
นักเรียนกลุ่มที่ 4	40	20.00
นักเรียนกลุ่มที่ 5	40	20.00
รวม	200	100.00

จากตารางที่ 1 แสดงว่านักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนพระปฐมวิทยาลัยที่เข้าร่วมโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการคุณธรรม จริยธรรม จิตอาสา คุณลักษณะที่พึงประสงค์ และค่านิยมพื้นฐาน 12 ประการ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2567 ณ ค่ายธนาสัมฤทธิ์ แคมป์ จ.ราชบุรี เป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 200 คน โดยสุ่มนักเรียนในแต่ละกลุ่ม จำนวนกลุ่มละ 40 คน

ตารางที่ 2 แสดงผลการวิเคราะห์ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนพระปฐมวิทยาลัย ที่เข้าร่วมโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการคุณธรรม จริยธรรม จิตอาสา คุณลักษณะที่พึงประสงค์ และค่านิยมพื้นฐาน 12 ประการ

รายการประเมิน	($\bar{X}$)	S.D.	ระดับ ความคิดเห็น	ลำดับที่
ด้านวิทยากร				
1. การถ่ายทอดความรู้ของวิทยากรมีความชัดเจน	4.56	0.62	มากที่สุด	4
2. ความสามารถในการอธิบายเนื้อหาและตอบข้อซักถามในการฝึกอบรมและการฝึกปฏิบัติ	4.78	0.52	มากที่สุด	1
3. วิทยากรมีความพร้อมในการดำเนินกิจกรรมการฝึกอบรมและปฏิบัติกิจกรรมฐาน	4.60	0.54	มากที่สุด	2
4. การต้อนรับ การดูแลช่วยเหลือ และรักษาความปลอดภัยให้กับผู้เข้ารับการฝึกอบรม	4.58	0.57	มากที่สุด	3
รวม	4.63	0.56	มากที่สุด	(1)
ด้านสถานที่/ระยะเวลา				
1. สถานที่โดยรอบของค่ายศรีสุริยวงศ์ มีความปลอดภัย สะอาด และเหมาะสม	3.43	0.85	ปานกลาง	4
2. ที่พักเรือนนอน มีความปลอดภัย อาหาร และน้ำดื่มสะอาด มีความเหมาะสม	3.85	0.62	มาก	3
3. ระยะเวลาในการฝึกอบรมมีความเหมาะสม	4.55	0.64	มากที่สุด	2
4. ความพร้อมของอุปกรณ์วัสดุทัศนูปกรณ์	4.65	0.57	มากที่สุด	1
รวม	4.12	0.67	มาก	(2)
ด้านความรู้ความเข้าใจ				
1. ความรู้ ความเข้าใจ ความประทับใจ และการนำไปปรับใช้ในชีวิตประจำวัน <u>ก่อน</u> การอบรมเชิงปฏิบัติการคุณธรรม จริยธรรม จิตอาสา คุณลักษณะที่พึงประสงค์ และค่านิยมพื้นฐาน 12 ประการ	4.15	0.67	มาก	2
2. ความรู้ ความเข้าใจ ความประทับใจ และการนำไปปรับใช้ในชีวิตประจำวัน <u>หลัง</u> การอบรมเชิงปฏิบัติการคุณธรรม จริยธรรม	4.87	0.35	มากที่สุด	1

จิตอาสา คุณลักษณะที่พึงประสงค์ และค่านิยมพื้นฐาน 12 ประการ				
รวม	4.51	0.51	มากที่สุด	(3)
รวมเฉลี่ย	4.40	0.59	มาก	

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ---

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญ

ในอดีตสังคมไทยเป็นสังคมที่มีเอกลักษณ์นำความภาคภูมิใจ ลักษณะของสังคมเป็นสังคมที่เปิดกว้าง ยอมรับวัฒนธรรมจากภายนอก และนำมาปรับใช้ให้เข้ากับสภาวะแวดล้อมและวิถีชีวิตของตนเองได้อย่างเหมาะสมและกลมกลืน เป็นสังคมที่สงบ สันติ อบอุ่น และเอื้ออาทรต่อกัน ปราศจากความขัดแย้งอย่างรุนแรง มีความยึดมั่นในหลักธรรมของศาสนาเป็นที่ตั้งและอยู่บนพื้นฐานของหลักเหตุผลและทางสายกลาง มีสถาบันพระมหากษัตริย์เป็นศูนย์รวมยึดเหนี่ยวจิตใจของประชาชนสืบต่อกันมาเป็นเวลาช้านาน (สำนักงานคณะกรรมการการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. 2539 : ก) เมื่อประเทศไทยย่างเข้าสู่ศตวรรษที่ 21 นับตั้งแต่แผนพัฒนาฉบับที่ 8 เป็นต้นมา เป็นช่วงที่มีการเปลี่ยนแปลงครั้งสำคัญที่ไม่เคยปรากฏมาก่อนในอดีต ในช่วง 20 ปีที่ผ่านมา กระแสโลกาภิวัตน์ภายในภูมิภาคของโลกทำให้ทุกประเทศเกิดการแข่งขันทางการค้าเพิ่มขึ้นอย่างรุนแรง ซึ่งส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิตและความเป็นอยู่ของคนในสังคมไทยอย่างมากมายและกว้างขวาง ประกอบกับอุดมการณ์ของการพัฒนาในระบบทุนนิยมได้ให้ความสำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจเป็นหลัก โดยการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์สูงสุด ทำให้เศรษฐกิจของประเทศเจริญเติบโตอย่างรวดเร็ว ส่งผลให้ประเทศมีภาวะความทันสมัย มีการลงทุนจากต่างประเทศสังคมเกษตรกรรมค่อย ๆ เปลี่ยนแปลงเป็นสังคมอุตสาหกรรม แต่นั่นไม่ได้หมายความว่าคนในสังคมไทยจะมีวิถีชีวิตและความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น ตรงกันข้าม วิถีชีวิตที่ตึงเครียดและเรียบง่ายของคนในสังคมไทยเริ่มเปลี่ยนแปลงไป เพราะภาวะที่ขาดความสมดุลระหว่างการพัฒนาด้านเศรษฐกิจและสังคม ในปัจจุบันพบว่า ได้เกิดปัญหาต่างๆขึ้นตามมามากมาย เช่น ทรัพยากรธรรมชาติถูกทำลายมลพิษจากโรงงานอุตสาหกรรม ภัยพิบัติจากธรรมชาติ และปัญหาสังคม เป็นต้น (สุทธิวรรณ ตันติรจนาวงศ์ และคณะ 2551 : 1 - 3)

สังคมไทยขาดภูมิคุ้มกันในการเลือกสรรสิ่งที่ควรบริโภค เป็นเหตุให้รับเอาวัฒนธรรมตะวันตกเข้ามาใช้ในการดำรงชีวิตประจำวัน ไม่ว่าจะเป็นการบริโภค การแต่งกาย ความเป็นอยู่บนพื้นฐานของความฟุ้งเฟ้อหรูหรา นิยมวัตถุ จนเกิดเป็นวัฒนธรรมบริโภคนิยม (Consumerism) ส่งผลให้เกิดความเสื่อมโทรมและวิกฤติทางศีลธรรม คุณธรรม และจริยธรรม จนสังคมไทยตกอยู่ในสภาพที่เลวร้าย วิถีชีวิต ขนบธรรมเนียม ประเพณี ตลอดจนวัฒนธรรมอันดีงามที่บรรพบุรุษได้สั่งสมไว้แทบจะไม่หลงเหลือให้อนุชนคนรุ่นหลังได้ชื่นชม คนไทยมีหนี้สินเพิ่มมากขึ้น สังคมที่มีมิตรไมตรีและความเอื้ออาทรต่อกันเหลือน้อยลง เกิดการแตกแยกทางความคิด การแบ่งฝักแบ่งฝ่าย ขาดความสามัคคีปรองดอง เพราะต้องแก่งแย่งแข่งขันเพื่อความอยู่รอดของตนเอง สถาบันครอบครัวจำนวนมากล่มสลาย คนห่างวัดมากขึ้น การขัดเกลาจิตใจทางด้านคุณธรรมและจริยธรรมลดน้อยลง ส่งผลต่อพฤติกรรมของเด็กและเยาวชน ผู้ซึ่งจะเป็นอนาคตของชาติสืบต่อไป (ทิศนา แคมมณี 2546 : 27 - 28) ปัญหาของนักเรียนที่ตามมาคือ การประพฤติตนไม่เหมาะสมในเวลาเรียน ปัญหาการมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียน และปัญหาอาชญากรรม จากสภาพแวดล้อมที่เกิดขึ้นกับนักเรียน นักศึกษาดังกล่าวพบว่า รากเหง้าแห่งปัญหาที่แท้จริง คือ การที่นักเรียน นักศึกษาได้รับการกล่อมเกลาทางจิตใจไม่เพียงพอ และในบางกรณีถูกละเลยจากสถานศึกษาที่ปลูกฝังในเรื่องคุณธรรมจริยธรรม จนทำให้ขาดความสำนึกต่อหน้าที่ ขาดความรู้สึกละอายใจ ขาดการใช้สติปัญญาไตร่ตรอง และแสดงออกมาเป็นพฤติกรรมภายนอกที่ไม่เหมาะสม อีกทั้งสภาพแวดล้อมรอบตัวนักเรียน นักศึกษา ที่ยุ่ง ส่งเสริม ชักจูง และ โน้มน้าวอย่างต่อเนื่อง ด้วยรูปแบบที่มี

การพัฒนาอย่างหลากหลาย จนยากต่อการควบคุม ป้องกัน และแก้ไขปัญหานักเรียน นักศึกษาให้สัมฤทธิ์ผลได้ (กรมการศาสนา กระทรวงวัฒนธรรม 2550 : 3)

ดังนั้น ตั้งแต่แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 เป็นต้นมา สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติจึงได้ปรับกระบวนการพัฒนาให้เน้นคนเป็นศูนย์กลางในการพัฒนา มีการพัฒนาแบบองค์รวม โดยมุ่งพัฒนาศักยภาพของคนและสภาพแวดล้อมทางสังคมเพื่อให้การพัฒนาเกิดความสมดุล ประกอบกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 มาตรา 80 ได้ให้ความสำคัญกับการส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาคน โดยเน้นการพัฒนาด้านสุขภาพ และพัฒนาการศึกษาทุกรูปแบบ อันเป็นสื่อกลางให้สังคมมีจิตสำนึกของความเป็นไทย มีระเบียบวินัย คำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวม การปลูกจิตสำนึกด้านคุณธรรมและจริยธรรม ส่งเสริมความรู้รักสามัคคี ปลูกจิตสำนึกในการเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณีของชาติ ตลอดจนค่านิยมอันดีงาม ซึ่งสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 10 ที่ประกาศใช้ในช่วงปี 2550 - 2554 ก็ได้สานต่อแนวคิดให้คนเป็นศูนย์กลางการพัฒนา โดยให้ความสำคัญกับการพัฒนาคุณภาพคนในทุกมิติอย่างสมดุลทั้งทางร่างกาย จิตใจ ความรู้และทักษะความสามารถ ประกอบกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545 ในมาตราที่ 6 ได้กำหนดว่า การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา มีความรู้คุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิตสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข การจัดกระบวนการในการเรียนรู้ให้สถานศึกษาจัดการเรียนการสอนโดยผสมผสานสาระความรู้ในด้านต่าง ๆ อย่างได้สัดส่วน รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา (กระทรวงศึกษาธิการ 2546 : 5 - 13) เพราะฉะนั้นการที่จะพัฒนาคนไทยให้มีคุณภาพ มีศักยภาพและเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์

จากเหตุผลและความสำคัญดังกล่าว โรงเรียนพระปทุมวิทยาลัย ซึ่งเป็นหน่วยงานทางการศึกษาระดับปฏิบัติการที่สำคัญ มีการจัดการเรียนการสอนที่มุ่งให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ในหลักสูตร ทั้งด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ และสุขภาพอนามัยที่ดี มีการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นการฝึกทักษะ กระบวนการคิด การเผชิญสถานการณ์และการประยุกต์ความรู้มาใช้ป้องกันและแก้ไขปัญหา จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้เกิดการใฝ่รู้ใฝ่เรียนอย่างต่อเนื่อง ผสมผสานความรู้ด้านต่าง ๆ ทุกกลุ่มสาระฯ อำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ และมีความรอบรู้ นอกจากนี้สถานศึกษายังต้องสนับสนุน ส่งเสริมด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกสถานศึกษา มีการจัดมวลประสบการณ์หลากหลายให้แก่ผู้เรียนตามหลักสูตร คือมุ่งให้ผู้เรียนรู้จักหาวิธีการเรียนรู้ด้วยตนเอง ด้วยการศึกษาค้นคว้า แสวงหาความรู้เพื่อนำไปสู่การเรียนรู้จากประสบการณ์จริงที่เปลี่ยนแปลง อันเนื่องมาจากอิทธิพลของเทคโนโลยีที่มีผลกระทบต่อสภาพของสังคมในปัจจุบัน ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถพัฒนาตนเองได้เต็มศักยภาพ มีคุณธรรม จริยธรรม ปฏิบัติตนตามหลักของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ช่วยให้ผู้เรียนได้นำความรู้ไปสูการปฏิบัติ ประสบความสำเร็จในการเรียนรู้ด้วยตนเอง รู้จักตนเอง มีชีวิตอยู่ในโรงเรียน ชุมชน สังคมอย่างมีความสุขและมีคุณลักษณะอันพึง พร้อมทั้งสอดคล้องกับหลักค่านิยมพื้นฐาน 12 ประการ ด้วยเหตุนี้ กลุ่มงานกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โรงเรียนพระปทุมวิทยาลัย จึงได้จัดโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการคุณธรรม จริยธรรม จิตอาสา คุณลักษณะที่พึงประสงค์ และ

ค่านิยมพื้นฐาน 12 ประการ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ประจำปีการศึกษา 2566 ณ ค่ายธนาสัมฤทธิ์ แคมป์ อำเภอบางท้อ จังหวัดราชบุรี ระหว่างวันที่ 16 - 18 สิงหาคม 2567 เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ เป็นบุคคลที่มีความพร้อมและสมบูรณ์ทั้งด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และจิตใจ เพื่อให้สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข และเป็นพลเมืองที่ดีของประเทศไทยต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อส่งเสริมนักเรียนมีคุณธรรม จริยธรรม จิตอาสา คุณลักษณะที่พึงประสงค์และค่านิยมพื้นฐาน 12 ประการ ในการเป็นคนดี เก่ง และมีสุขภาพกายและสุขภาพจิตดี มีความสุขในการดำเนินชีวิตส่วนตน ครอบครัว และส่วนรวม
2. เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนมีระเบียบวินัย เสียสละสามัคคี มีความรับผิดชอบ มีจิตสาธารณะเพื่อส่วนรวม
3. เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนนำความรู้ที่ได้รับไปปรับใช้ในชีวิตประจำวัน

ขอบเขตของการศึกษา

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนพระปฐมวิทยาลัย จำนวน 504 คน ได้มาโดยวิธีการเลือกตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยวิธีเลือกผู้เรียน

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่มีการตอบแบบสอบถามครบถ้วนและสมบูรณ์ ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 200 คน

2. ตัวแปรที่ศึกษา

2.1 ตัวแปรต้น คือ การอบรมเชิงปฏิบัติการคุณธรรม จริยธรรม จิตอาสา คุณลักษณะที่พึงประสงค์ และค่านิยมพื้นฐาน 12 ประการ

2.2 ตัวแปรตามคือ ผลของความพึงพอใจของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนพระปฐมวิทยาลัย จำนวน 504 คน ในการเข้าร่วมโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการคุณธรรม จริยธรรม จิตอาสา คุณลักษณะที่พึงประสงค์ และค่านิยมพื้นฐาน 12 ประการ ณ ค่ายธนาสัมฤทธิ์ แคมป์ อำเภอบางท้อ จังหวัดราชบุรี ระหว่างวันที่ 16 - 18 สิงหาคม 2567

3. เนื้อหาที่ใช้ในการศึกษา

3.1 กลุ่มเป้าหมายของการศึกษาในครั้งนี้ คือ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนพระปฐมวิทยาลัย จำนวน 504 คน เลือกตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยวิธีการเลือกนักเรียนที่มีการตอบแบบสอบถามครบถ้วนและสมบูรณ์ ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 200 คน ที่เข้าร่วมโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการคุณธรรม จริยธรรม จิตอาสา คุณลักษณะที่พึงประสงค์ และค่านิยมพื้นฐาน 12 ประการ ณ ค่ายธนาสัมฤทธิ์ แคมป์ อำเภอบางท้อ จังหวัดราชบุรี ระหว่างวันที่ 16 - 18 สิงหาคม 2567 ดังรายละเอียด คือ

วันศุกร์ที่ 16 สิงหาคม 2567

07.00 – 08.00 น.

นักเรียนรายงานตัวบริเวณใต้อาคาร 9

08.00 – 08.30 น.	นักเรียนเคารพธงชาติ สวดมนต์
08.30 – 10.00 น.	เดินทางไปค่ายธนาสัมฤทธิ์ แคมป์ อำเภอบางบาล จังหวัดราชบุรี
10.00 – 10.30 น.	พิธีเปิดการอบรมเชิงปฏิบัติการสร้างคุณธรรม จริยธรรม จิตอาสา
10.30 – 10.45 น.	ปฐมนิเทศชี้แจงเกี่ยวกับการปฏิบัติตนของนักเรียนในการอบรม
10.45 – 11.00 น.	รับประทานอาหารว่างและเครื่องดื่ม
11.00 – 12.00 น.	กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์
12.00 – 13.00 น.	รับประทานอาหารกลางวัน
13.00 – 13.30 น.	กิจกรรมนันทนาการ
13.30 – 14.30 น.	อบรมเรื่องศาสนพิธี และมารยาทไทย
14.30 – 14.45 น.	รับประทานอาหารว่างและเครื่องดื่ม
14.45 – 16.00 น.	อบรมเรื่องศาสนพิธี และมารยาทไทย (ต่อ)
16.00 – 17.00 น.	เข้าที่พัก อาบน้ำ ทำภารกิจส่วนตัว
17.00 – 18.00 น.	รับประทานอาหารเย็น
18.00 – 21.00 น.	กิจกรรมศีลธรรม ชำระใจ / กิจกรรมทำขวัญ ผูกใจ
21.00 – 21.30 น.	สวดมนต์ / นัดหมายนักเรียนสำหรับกิจกรรมในวันถัดไป/ เข้านอน

วันเสาร์ที่ 17 สิงหาคม 2567

05.00 – 05.30 น.	ตื่นนอน
05.30 – 06.30 น.	กายบริหาร ทำสมาธิ คติธรรมนำชีวิต
06.30 – 08.00 น.	อาบน้ำ ทำภารกิจส่วนตัว
08.00 – 09.00 น.	รับประทานอาหารเช้า
09.00 – 10.00 น.	ปาฐกถาธรรม เรื่อง ธรรมะกับวัยรุ่น
10.00 – 10.15 น.	รับประทานอาหารว่างและเครื่องดื่ม
10.15 – 12.00 น.	กิจกรรมศาสนา และวัฒนธรรม (กลุ่ม1) กิจกรรมคุณธรรมอันดีงาม (กลุ่ม2)
12.00 – 13.00 น.	รับประทานอาหารกลางวัน
13.00 – 14.45 น.	กิจกรรมคุณธรรมอันดีงาม (กลุ่ม1) กิจกรรมศาสนา และวัฒนธรรม (กลุ่ม2)
14.45 – 15.00 น.	รับประทานอาหารว่างและเครื่องดื่ม
15.00 – 16.00 น.	กิจกรรมคุณธรรมอันดีงาม (กลุ่ม1) กิจกรรมศาสนา และวัฒนธรรม (กลุ่ม2)
16.00 – 17.00 น.	อาบน้ำ ทำภารกิจส่วนตัว
17.00 – 18.00 น.	รับประทานอาหารเย็น
18.00 – 19.00 น.	เตรียมการแสดงละครคุณธรรม
19.00 – 22.00 น.	กิจกรรมนันทนาการ / การแสดงละครคุณธรรม
22.00 – 22.30 น.	สวดมนต์ / นัดหมายทำกิจกรรมในวันต่อไป / เข้านอน

วันอาทิตย์ที่ 18 สิงหาคม 2567

05.30 – 06.30 น.	ตื่นนอน ทำภารกิจส่วนตัว เก็บสัมภาระ ทำความสะอาดที่พัก
06.30 – 07.00 น.	ทำสมาธิ คติธรรมนำชีวิต
07.00 – 08.00 น.	รับประทานอาหารเช้า
08.00 – 09.00 น.	กิจกรรมนันทนาการ
09.00 – 10.00 น.	กิจกรรมคุณธรรมกับการดำรงชีวิต
10.00 – 10.15 น.	กิจกรรมรับประทานอาหารเช้าและเครื่องดื่ม
10.15 – 10.30 น.	กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์
10.30 – 11.00 น.	พิธีปิดการอบรม
11.00 – 12.00 น.	รับประทานอาหารกลางวัน
12.00 – 13.30 น.	เดินทางไปอุทยานหินเขางู อำเภอเมืองราชบุรี จังหวัดราชบุรี
13.30 – 15.30 น.	ทัศนศึกษาอุทยานหินเขางู อำเภอเมืองราชบุรี จังหวัดราชบุรี
15.30 – 16.30 น.	เดินทางกลับโรงเรียนพระปฐมวิทยาลัย

ระยะเวลาในการศึกษา

ระยะเวลาที่ใช้ในการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่เข้าร่วมโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการคุณธรรม จริยธรรม จิตอาสา คุณลักษณะที่พึงประสงค์ และค่านิยมพื้นฐาน 12 ประการ ณ ค่ายธนาสมุทร ค่ายแคมป์ อำเภอปากท่อ จังหวัดราชบุรี คือวันที่ 16 - 18 สิงหาคม 2567

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. นักเรียนมีคุณธรรม จริยธรรม จิตอาสา คุณลักษณะที่พึงประสงค์และค่านิยมพื้นฐาน 12 ประการ ในการเป็นคนดี เก่ง และมีสุขภาพกายและสุขภาพจิตดี มีความสุขในการดำเนินชีวิตส่วนตน ครอบครัว และส่วนรวม

2. นักเรียนมีระเบียบวินัย เสียสละสามัคคี มีความรับผิดชอบ มีจิตสาธารณะเพื่อส่วนรวม

3. นักเรียนได้นำความรู้ที่ได้รับไปปรับใช้ในชีวิตประจำวัน

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่เข้าร่วมโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการ คุณธรรม จริยธรรม จิตอาสา คุณลักษณะที่พึงประสงค์ และค่านิยมพื้นฐาน 12 ประการ โรงเรียนพระปฐมวิทยาลัย ปีการศึกษา 2567 ณ ค่ายธนาสัมฤทธิ์ แคมป์ อำเภอบางแพ จังหวัดราชบุรี ระหว่างวันที่ 16 - 18 สิงหาคม 2567 เพื่อหาค่าระดับความพึงพอใจในการดำเนินกิจกรรมดังกล่าว มีเอกสารที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. แนวทางการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551
2. แนวทางการจัดกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์
3. การศึกษากับการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม
4. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติกับการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม
5. ความหมายและความสำคัญเกี่ยวกับความพึงพอใจ
6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. แนวทางการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มุ่งให้ผู้เรียนได้พัฒนาตนเองตามศักยภาพพัฒนาอย่างรอบด้านเพื่อความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกายสติปัญญา อารมณ์ และสังคม เสริมสร้างให้เป็นผู้มีศีลธรรม จริยธรรม มีระเบียบวินัยปลูกฝังและสร้างจิตสำนึกของการทำประโยชน์เพื่อสังคม สามารถจัดการตนเองได้ และอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้ใช้องค์ความรู้ ทักษะและเจตคติจากการเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ และประสบการณ์ของผู้เรียนมาปฏิบัติกิจกรรมเพื่อช่วยให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะสำคัญ ได้แก่ ความสามารถในการสื่อสาร ความสามารถในการคิด ความสามารถในการแก้ปัญหา ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต และความสามารถในการใช้เทคโนโลยี ซึ่งจะส่งผลในการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ได้แก่ รักชาติ ศาสน์กษัตริย์ ซื่อสัตย์สุจริต มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง มุ่งมั่นในการทำงาน รักความเป็นไทยและมีจิตสาธารณะ เกิดทักษะการทำงาน และอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุขในฐานะเป็นพลเมืองไทยและพลโลก

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 ประกอบด้วย กิจกรรม 3 ลักษณะ ดังนี้

1. กิจกรรมแนะแนว

เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียนให้รู้จักตนเอง รู้รักษ์สิ่งแวดล้อม สามารถคิดตัดสินใจ คิดแก้ปัญหา กำหนดเป้าหมาย วางแผนชีวิตทั้งด้านการเรียนและอาชีพ สามารถปรับตัว ได้อย่างเหมาะสม นอกจากนี้ยังช่วยให้ครูรู้จักและเข้าใจผู้เรียน ทั้งยังเป็นกิจกรรมที่ช่วยเหลือ และให้คำปรึกษาแก่ผู้ปกครอง ในการมีส่วนร่วมพัฒนาผู้เรียน

2. กิจกรรมนักเรียน

เป็นกิจกรรมที่มุ่งพัฒนาความมีระเบียบวินัย ความเป็นผู้นำ ผู้ตามที่ดี ความรับผิดชอบ การทำงานร่วมกัน การรู้จักแก้ปัญหา การตัดสินใจที่เหมาะสม ความมีเหตุผล การช่วยเหลือแบ่งปันเอื้ออาทร และสมานฉันท์ โดยจัดให้สอดคล้องกับความสามารถ ความถนัด และความสนใจของผู้เรียน ให้ได้ปฏิบัติด้วยตนเองในทุกขั้นตอน ได้แก่ การศึกษาวิเคราะห์ วางแผน ปฏิบัติตามแผน ประเมิน และปรับปรุงการทำงานเน้นการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มตามความเหมาะสมและสอดคล้องกับบุคลิกภาพของผู้เรียนและบริบทของสถานศึกษา และท้องถิ่น กิจกรรมนักเรียนประกอบด้วย

2.1 กิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี

2.2 กิจกรรมชุมนุม

3. กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์

เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ต่อสังคม ชุมชน และท้องถิ่น ตามความสนใจในลักษณะอาสาสมัคร เพื่อแสดงถึงความรับผิดชอบ ความดีงาม ความเสียสละต่อสังคม และการมีจิตสาธารณะ เช่น กิจกรรมอาสาพัฒนาต่างๆ กิจกรรมสร้างสรรค์สังคม

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ทั้ง 3 ลักษณะ คือ กิจกรรมแนะแนว กิจกรรมนักเรียน และกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์เมื่อผู้เรียนได้ ปฏิบัติกิจกรรมแล้วนำไปสู่เป้าหมายเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะสำคัญและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกัน

หลักการ

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนมีหลักการสำคัญ ดังนี้

1. มีการจัดกิจกรรมที่ชัดเจน เป็นรูปธรรม และครอบคลุมผู้เรียนทุกคน
2. ผู้เรียนได้พัฒนาตนเองอย่างรอบด้านเต็มตามศักยภาพตามความสนใจ ความถนัด ความต้องการ เหมาะสมกับวัยและบุคลิกภาพ
3. ปลูกฝังและส่งเสริมจิตสำนึกในการบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ต่อสังคมในลักษณะต่าง ๆ ที่สอดคล้องกับวิถีชีวิต ประเพณี และวัฒนธรรมอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ
4. ยึดหลักการมีส่วนร่วม โดยเปิดโอกาสให้ครู พ่อแม่ ผู้ปกครองผู้นำชุมชน ปราชญ์ชาวบ้าน องค์กร และหน่วยงานอื่น มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม

เป้าหมาย

การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนมุ่งส่งเสริมและพัฒนาให้ผู้เรียนใช้ความรู้ทักษะและประสบการณ์จากการ เรียนรู้ไปพัฒนาตนเองให้เกิดสมรรถนะสำคัญ 5 ประการ ได้แก่ ความสามารถในการสื่อสาร ความสามารถ

ในการคิด ความสามารถในการแก้ปัญหา ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต และความสามารถในการใช้เทคโนโลยี อันจะนำไปสู่คุณลักษณะอันพึงประสงค์ 8 ประการ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้แก่ รักชาติ ศาสน์กษัตริย์ ซื่อสัตย์สุจริต มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง มุ่งมั่นในการทำงาน รักความเป็นไทยและมีจิตสาธารณะ

แนวการจัดกิจกรรม

การจัดกิจกรรมจัดให้ผู้เรียนทุกคนเข้าร่วมกิจกรรม โดยมีแนวการจัดกิจกรรม ดังนี้

1. ให้ผู้เรียนปฏิบัติกิจกรรมตามความสนใจ
2. ให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติกิจกรรมผ่านประสบการณ์ที่หลากหลาย ฝึกการทำงานที่สอดคล้องกับชีวิตจริง ตลอดจนสะท้อนความรู้ ทักษะ และประสบการณ์ของผู้เรียน
3. จัดกิจกรรมอย่างสมดุลทั้ง 3 ลักษณะ คือ กิจกรรมแนะแนว กิจกรรมนักเรียนและกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ โดยจัดกิจกรรมรายบุคคล กิจกรรมกลุ่ม ทั้งในและนอกสถานศึกษาอย่างสม่ำเสมอ และต่อเนื่อง
4. จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนเป็นผู้ดำเนินการ โดยการศึกษาและใช้ข้อมูลประกอบการวางแผนอย่างเป็นระบบ เน้นการคิดวิเคราะห์และใช้ความคิดสร้างสรรค์ในการดำเนินกิจกรรม
5. ใช้กระบวนการมีส่วนร่วมและการเรียนรู้แบบร่วมมือมากกว่าเน้นการแข่งขันบนพื้นฐาน การปฏิบัติตามวิถีประชาธิปไตย
6. จัดให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และเผยแพร่กิจกรรม

ขอบข่ายการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

จัดกิจกรรมให้ครบทั้ง 3 ลักษณะ คือ กิจกรรมแนะแนว กิจกรรมนักเรียน และกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ โดยมีขอบข่าย ดังนี้

1. จัดกิจกรรมที่ส่งเสริมการเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ให้กว้างขวางลึกซึ้งยิ่งขึ้นในลักษณะเป็นกระบวนการเชิงบูรณาการโดยยึดหลักคุณธรรมจริยธรรม ตลอดจนสามารถบูรณาการระหว่างกิจกรรมแนะแนว กิจกรรมนักเรียน และกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์
2. จัดกิจกรรมที่ตอบสนองความสนใจ ความถนัด และความต้องการของผู้เรียนตามความแตกต่างระหว่างบุคคล เน้นการให้ผู้เรียนเห็นคุณค่าของวิชาความรู้ อาชีพ และการดำเนินชีวิตที่ดีงาม ตลอดจนเห็นแนวทางในการศึกษาต่อและการประกอบอาชีพ
3. จัดกิจกรรมที่ปลูกฝังและส่งเสริมจิตสำนึกการทำประโยชน์ต่อสังคมในลักษณะต่างๆ สนับสนุนค่านิยมที่ดีงามและเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551
4. จัดกิจกรรมที่ฝึกการทำงานและการให้บริการด้านต่าง ๆ ทั้งที่เป็นประโยชน์ต่อตนเองและต่อส่วนรวม เพื่อเสริมสร้างความมีน้ำใจ ความเอื้ออาทร ความเป็นพลเมืองดี และสังคม

2. แนวการจัดกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์

ภาพที่ 1 การจัดกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์

กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ต่อครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติในลักษณะอาสาสมัคร เพื่อช่วยขัดเกลาจิตใจของผู้เรียนให้มีความเมตตา กรุณา มีความเสียสละ และมีจิตสาธารณะ เพื่อช่วยสร้างสรรค์สังคมให้อยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข

หลักการ

กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์เป็นกิจกรรมที่ต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตนเองตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลและพัฒนาการทางสมอง เน้นให้ความสำคัญทั้งความรู้และคุณธรรมจริยธรรม จัดกิจกรรมโดยให้ผู้เรียนคิดสร้างสรรค์ออกแบบกิจกรรมเพื่อสาธารณประโยชน์อย่างหลากหลายรูปแบบ เพื่อแสดงถึงความรับผิดชอบต่อสังคมในลักษณะจิตอาสา

วัตถุประสงค์

1. เพื่อปลูกฝังและสร้างจิตสำนึกให้แก่ผู้เรียนในการบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ต่อครอบครัว โรงเรียน ชุมชน สังคม และประเทศชาติ
2. เพื่อให้ผู้เรียนมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในการจัดกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ตามความถนัดและความสนใจในลักษณะอาสาสมัคร
3. เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ คุณธรรมจริยธรรม ตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์
4. เพื่อให้ผู้เรียนมีจิตสาธารณะและใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์

ขอบข่าย

เป็นกระบวนการจัดกิจกรรมในลักษณะกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ กิจกรรมอาสาพัฒนาหรือกิจกรรมสร้างสรรค์สังคม โดยผู้เรียนดำเนินการด้วยตนเองในลักษณะอาสาสมัคร เพื่อแสดงถึงความรับผิดชอบ ความดีงาม ความเสียสละต่อสังคม และมีจิตสาธารณะ

แนวการจัดกิจกรรม

การจัดกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ เน้นให้ผู้เรียนร่วมกันสำรวจและวิเคราะห์สภาพปัญหา ร่วมกันออกแบบการจัดกิจกรรม วางแผนการจัดกิจกรรม ปฏิบัติกิจกรรมตามแผน ร่วมสรุปและประเมินผลการจัดกิจกรรม ร่วมรายงานผล พร้อมทั้งประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ผลการจัดกิจกรรม

การจัดกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ ผู้เรียนสามารถเลือกจัดกิจกรรมหรือเข้าร่วมกิจกรรมได้ ดังนี้

1. จัดกิจกรรมภายในโรงเรียน (กิจกรรมในวิถีชีวิตโรงเรียนเพื่อปลูกฝังจิตอาสา) เป็นกิจกรรมที่ผู้เรียนและครูที่ปรึกษากิจกรรมร่วมกันวางแผนปฏิบัติกิจกรรมจิตอาสาในวิถีชีวิตของชั้นเรียนและโรงเรียน จนเกิดเป็นนิสัยในการสมัครใจทำงานต่าง ๆ เพื่อประโยชน์ของส่วนรวม ซึ่งงานเหล่านี้จะขยายขอบเขตจากใกล้ตัวไปสู่สังคมที่อยู่ภายนอกได้

2. จัดกิจกรรมภายนอกโรงเรียน (กิจกรรมอาสาสมัครเพื่อสังคม) เป็นกิจกรรมที่ผู้เรียนได้รับการสนับสนุนตามแผนการจัดกิจกรรม โดยให้ทำกิจกรรมด้วยความสมัครใจที่เป็นประโยชน์ แก่ชุมชนและสังคมโดยรวม

แนวการจัดกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ มีแนวการจัดดังนี้

1. จัดกิจกรรมในลักษณะบูรณาการใน 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ โดยผู้เรียนสามารถจัดกิจกรรมตามองค์ความรู้ที่ได้จากการเรียนรู้ของแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ตามความเหมาะสม

2. จัดกิจกรรมลักษณะโครงการ/โครงงาน/กิจกรรม หมายถึง กิจกรรมที่ผู้เรียนนำเสนอการจัดกิจกรรมต่อโรงเรียนเพื่อขอความเห็นชอบในการจัดทำโครงการหรือโครงงาน หรือกิจกรรมซึ่งมีระยะเวลาเริ่มต้นและสิ้นสุดที่ชัดเจน

3. จัดกิจกรรมร่วมกับองค์กรอื่น หมายถึง กิจกรรมที่ผู้เรียนอาสาสมัครเข้าร่วมกิจกรรมกับหน่วยงานหรือองค์กรอื่น ๆ ที่จัดกิจกรรมในลักษณะเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ โดยผู้เรียนสามารถเลือกเข้าร่วมกิจกรรมได้ ดังนี้

3.1 ร่วมกับหน่วยงานอื่นที่เข้ามาจัดกิจกรรมในโรงเรียน

3.2 ร่วมกับหน่วยงานอื่นที่จัดกิจกรรมนอกโรงเรียน

เงื่อนไข

1. เวลาเข้าร่วมกิจกรรม ผู้เรียนเข้าร่วมกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์อย่างต่อเนื่องทุกภาคเรียน/ปี โดยขึ้นอยู่กับการบริหารจัดการของสถานศึกษา

2. เน้นให้ผู้เรียนเป็นผู้จัดกิจกรรมด้วยตนเองทุกขั้นตอนและต่อเนื่อง โดยมีครูเป็นที่ปรึกษากิจกรรม

3. ผู้เรียนจะจัดกิจกรรมหรือแสดงพฤติกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ในเวลาสถานที่หรือรูปแบบของกิจกรรมใดก็ได้ โดยคำนึงถึงความเหมาะสมตามบริบทของแต่ละสถานศึกษา และขึ้นอยู่กับการบริหารจัดการของสถานศึกษา

3. การศึกษากับการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม

คุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ เป็นสิ่งที่จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องปลูกฝังและพัฒนาให้กับประชาชนในสังคมไทย โดยเฉพาะอย่างยิ่งกับเด็กและเยาวชนซึ่งถือว่าเป็นวัยแห่งการเรียนรู้ และสามารถรับเอาค่านิยมต่าง ๆ ของสังคมได้อย่างรวดเร็ว วิธีการที่จะทำให้เกิดพฤติกรรมคุณธรรมและจริยธรรมให้เป็นไปในทางที่ดีและยั่งยืนในสังคมไทย จะต้องมีการอบรมสั่งสอนเพื่อปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรม ด้านพฤติกรรม จิตใจ และสติปัญญาในแต่ละด้าน ดังต่อไปนี้

3.1 การปลูกฝังด้านพฤติกรรม

สำหรับพฤติกรรมทางกาย วาจา เป็นสิ่งที่มนุษย์แสดงออกมาภายนอก ซึ่งมีผลต่อตัวเองและผู้อื่น ตามลักษณะของพฤติกรรมที่แสดงออกมา การศึกษาจึงควรปลูกฝังให้นักเรียนมีพฤติกรรมที่ถูกต้องในด้านต่อไปนี้

3.1.1 ระเบียบวินัยขั้นพื้นฐาน คือ ระเบียบที่ควรปฏิบัติในชีวิตประจำวัน ซึ่งเป็นไปเพื่อความ เป็นระเบียบเรียบร้อยในการอยู่ร่วมกันกับผู้อื่นอย่าง เป็นสุข เช่น วินัยในการรับประทานอาหาร การนั่ง การเดิน การพูดคุย เป็นต้น

3.1.2 ระเบียบวินัยทางสังคม คือ การอบรมสั่งสอนให้นักเรียนรู้จักระเบียบสังคมเพื่อมิให้ล่วงละเมิดกฎเกณฑ์บรรทัดฐานของสังคม จนทำให้สังคมเกิดความเดือดร้อน เช่น กฎหมาย ขนบธรรมเนียม ประเพณี และค่านิยม เป็นต้น

3.1.3 ศีลธรรมขั้นพื้นฐาน คือ การปลูกฝังให้นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจ และสามารถปฏิบัติตนตามศีลธรรมขั้นพื้นฐานได้ คือ เบญจศีล เบญจธรรมที่เป็นพื้นฐานในการดำรงชีวิตของคนในสังคม

3.1.4 การรู้จักใช้สอยปัจจัยสี่อย่างถูกต้อง คือ การรู้จักคุณค่าและสาระของปัจจัยสี่ที่ใช้ที่เป็นวัตถุนิยมได้อย่างรู้เท่าทัน ไม่หลงใหลพุ่มพวยไปตามค่านิยมที่ปราศจากการพิจารณาในแง่ของจริยธรรม

3.1.5 ทักษะทางสังคม คือ การสร้างทักษะทางสังคมให้กับนักเรียนอย่างถูกต้อง ให้เขาสามารถปฏิบัติต่อบุคคลต่าง ๆ ทางสังคมและสามารถดำรงตนอยู่ในสังคมอย่างปลอดภัย

3.2 การปลูกฝังด้านจิตใจ

คือ การพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะทางจิตใจที่ดี ดังนี้

3.1.2 สร้างความศรัทธาเชื่อมั่นในการทำความดี หรือสร้างแรงจูงใจในการทำ ความดีให้เกิดขึ้นแก่ผู้เรียน ให้เขาเกิดจิตสำนึกในการทำ ความดีด้วยตัวของเขาเอง โดยปราศจากการบังคับควบคุมจากผู้ใหญ่

3.2.2 ให้ความมุ่งมั่นเกิดพลังใจและบากบั่นในการกระทำสิ่งที่ดี เช่น ให้ความขยันหมั่นเพียร

3.2.3 ให้มีจิตใจที่ดีงาม ประกอบด้วย คุณธรรมจริยธรรมประจำใจ เช่น ความเมตตา กรุณา อดทน เป็นต้น

3.2.4 มีจิตใจที่มั่นคง เข้มแข็ง สามารถควบคุมอารมณ์และจิตใจของตนได้ ในกรณีที่ต้องเผชิญกับสิ่งยั่วยุต่าง ๆ จากภายนอก

3.3 การปลูกฝังด้านสติปัญญา

ในด้านสติปัญญานั้น ต้องพัฒนาให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจ คิดเป็น คิดอย่างถูกต้องตามความเป็นจริง ดังนี้

3.3.1 ให้มีทัศนคติที่ถูกต้องในการดำเนินชีวิต ด้วยการให้ผู้เรียนสามารถพิจารณาสิ่งต่าง ๆ ได้ตามความเป็นจริงว่า สิ่งใดเป็นคุณ สิ่งใดเป็นโทษ สิ่งใดเป็นประโยชน์หรือไม่เป็นประโยชน์ รู้จักแยกแยะถูกผิดชั่วดีได้ด้วยตนเอง

3.3.2 ให้มีชีวิตคิดด้วยปัญญา ด้วยการใช้วิธีคิดตามหลักเหตุผล มีวิธีคิดแก้ปัญหาและตัดสินใจอย่างถูกต้องบนฐานของปัญญา และการดำริตริตรองในสิ่งที่ถูกต้องที่ไม่เป็นไปเพื่อการเบียดเบียนตนและผู้อื่น สุภรณ์ สภาพงศ์ (2538 : 32) ได้กล่าวถึงการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมในสถานศึกษาว่าถ้าเปรียบคุณธรรม จริยธรรมเป็นเหมือนต้นไม้ ก็คงจะปลูกฝังความเจริญงอกงามได้ง่ายที่สุดเพราะเพียงแต่น้ำ พรุนดิน ใส่ปุ๋ย กำจัดวัชพืช ต้นไม้ก็จะเจริญเติบโตงามสะพรั่งได้ผลเป็นที่น่าพอใจ แต่คุณธรรมจริยธรรมไม่ใช่ต้นไม้ มันเป็นเพียงนามธรรม จึงยากเหลือเกินที่เราจะสร้างให้เกิดขึ้นและฝังอยู่ในจิตใญ่มนุษย์ บางครั้งมีแล้วยังแปรเปลี่ยนไปเป็นอื่นยากที่จะยั่งยืน ดังพุทธวจนะที่ว่า ทุกอย่างในโลกนี้ย่อมเกิดขึ้น ตั้งอยู่ และดับไปในที่สุด ดังนั้นการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมให้กับคนจึงเป็นเรื่องใหญ่ ทำยาก และน่าเบื่อ แต่ก็เป็นเรื่องสำคัญที่ทุกฝ่ายไม่ควรมองข้าม คุณธรรม จริยธรรมจะเกิดในจิตใจของคนได้ ต้องเกิดจากปัญญาที่ช่วยให้เห็นความจริง เห็นสัจธรรมด้วยตัวบุคคลเอง ไม่ใช่เกิดจากการท่องจำ การปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมในเด็กและเยาวชนจึงควรเป็นไปตามธรรมชาติเป็นปกติ ควรหลีกเลี่ยงการสั่งหรือการบังคับ ควรทำโดยการสอนตรง ๆ แต่ค่อยเป็นค่อยไปอย่างต่อเนื่อง โดยเน้นพื้นฐานความรัก ความเข้าใจ ให้เสรีภาพและโอกาสเด็กในการคิดใช้ปัญญา ให้เด็กได้เรียนรู้ และฝึกจากภายในจิตใจสู่ภายนอก คือ กายและวาจา และการฝึกกาย วาจา เพื่อจิตใจที่สมบูรณ์และมุ่งสู่ชีวิตอันสงบสำหรับการศึกษาที่จะสามารถพัฒนาคนให้มีคุณธรรมจริยธรรมได้นั้น จำเป็นต้องจัดกระบวนการศึกษาที่นำเอาระบบคุณธรรม จริยธรรมเข้าไปใช้อย่างครบวงจร ดังนี้ (สุภาพ เครือเนตร 2542 : 21)

1. กระทำอย่างต่อเนื่อง การศึกษาจะต้องพัฒนาปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ให้แก่เด็ก และเยาวชนทุกระดับการศึกษา นับตั้งแต่ระดับอนุบาล ประถม มัธยม และอุดมศึกษา

2. กระทำทุกขั้นตอน การปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ให้เกิดขึ้นแก่ผู้เรียน โดยผ่านระบบการศึกษานั้น จะต้องกระทำในทุกขั้นตอนของกระบวนการเรียนการสอนทั้งหมด มิใช่ทำเพียงตอนใดตอนหนึ่งเท่านั้น เพราะคุณธรรม จริยธรรมมิใช่ความรู้ที่จะหยาบย่นให้เวลาใดก็ได้ แต่เป็นคุณลักษณะทางจิตใจที่ได้รับ การซึมซับมาอย่างต่อเนื่อง จนฝังลึกอยู่ในห้วงของจิตใจ ฉะนั้นการปลูกฝังคุณธรรมแก่ผู้เรียนจะต้องกระทำ ทุกขณะ ทุกกิจกรรมนับตั้งแต่การเรียนการสอน การเป็นตัวอย่างของครู การจัดสภาพแวดล้อม และการวัดผล ประเมินผล เป็นต้น

3. ต้องอาศัยความร่วมมือของทุกฝ่าย ในการที่จะสร้างบรรยากาศการเรียนการสอน ที่ อบอวลไปด้วยกลิ่นไอแห่งคุณธรรม จริยธรรมนั้น มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องได้รับความร่วมมือจากทุกฝ่าย ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาทั้งหมด โดยเฉพาะอย่างยิ่งในส่วนของสถานศึกษา ที่ครูอาจารย์ทุกคนจะต้องมีความรับผิดชอบร่วมกัน ไม่มอบหมายหน้าที่เด็ดขาดในการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมให้แก่บุคคลใดบุคคลหนึ่ง หรือฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งโดยเฉพาะ อีกทั้งตัวบุคคลและบรรยากาศรอบตัวนักเรียนต้องเป็นแบบอย่างที่ดี ในการเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรม นอกจากความร่วมมือของบุคลากรในสถานศึกษาแล้ว จะต้องได้รับความร่วมมือจากสังคมด้วย โดยต้องเริ่มต้นตั้งแต่ครอบครัวที่จะต้องสร้างบรรยากาศที่ดี เหมาะแก่การพัฒนา จิตใจของเด็ก ตลอดจนสถาบันทางสังคม ซึ่งปัจจุบันนี้นอกจากจะไม่ได้ได้รับความร่วมมือจากสังคมในการปลูกฝัง คุณธรรม จริยธรรมแล้ว สังคมด้านมืดยังจ้องทำลายเด็กและเยาวชนให้ถอยห่างจากคุณธรรมจริยธรรม ด้วยการศึกษาก็ต้องได้รับความร่วมมือจากสังคมด้วยการลด ละ เลิกอบายมุข ในสิ่งที่จะเป็นการยั่วแยะเด็กและ เยาวชนให้เกิดความหลงผิด และความเสื่อมเสียแก่ตนและผู้อื่นในที่สุด อีกทั้งสังคมยังต้องช่วยกันสร้าง กัลยาณมิตรให้เกิดในสังคม เพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างเอื้ออาทรและเกิดสันติสุขในสังคม

4. การปฏิบัติธรรมในวิถีชีวิต การที่จะปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมแบบยั่งยืนได้ จะต้อง ปลูกฝังให้นักเรียนนำเอาคุณธรรม จริยธรรมมาปฏิบัติจริงในชีวิตประจำวัน มิใช่เพียงสอนให้รู้เท่านั้น แต่ต้อง ปฏิบัติจริงให้เกิดผลจนเป็นพฤติกรรมถาวรที่ปฏิบัติเป็นกิจวัตรประจำวัน โดยที่ไม่ถูกควบคุมจากผู้ใหญ่

ตลอดเวลา หากการปลูกฝังที่ไม่นำไปปฏิบัติในชีวิตจริงก็ไม่อาจสร้างนิสัยที่ถาวรแก่ผู้เรียนได้ แต่จะเป็นแบบฉาบฉวยแล้วก็หายไป

พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตโต 2539 : 244 - 254) ได้กล่าวถึงการพัฒนามนุษย์ไว้ว่า จะต้องพัฒนาให้ครบพร้อมกัน 3 ด้าน คือ พฤติกรรม จิตใจ และปัญญา ทั้ง 3 ด้าน เป็นการดำเนินชีวิตที่มีความสัมพันธ์อิงอาศัยเป็นปัจจัยส่งผลต่อกันและต้องพัฒนาไปด้วยกัน ซึ่งสามารถสรุปได้ดังนี้

1. พฤติกรรม สำหรับพฤติกรรมที่ดีงาม เช่น ความมีวินัย ไม่เบียดเบียน การประกอบสัมมาอาชีพ การรู้จักประมาณ เป็นต้น เป็นช่องทางให้จิตใจพัฒนาและช่วยให้ปัญญางอกงาม

2. จิตใจ สำหรับจิตใจเป็นสิ่งสำคัญที่เป็นตัวชี้้นำพฤติกรรม สภาพจิตใจที่พอใจมีความสุข ทำให้พฤติกรรมมีความมั่นคง มีปัญญาที่จะได้ผลต้องอาศัยสภาพจิตใจที่พอเหมาะ

3. ปัญญา เป็นตัวแก้ปัญหา เป็นตัวจัดปรับพฤติกรรมและจิตใจให้ลงตัวพอดี เป็นตัวนำสู่จุดหมายแห่งอิสรภาพและสันติสุข ต้องพัฒนาควบคู่และอิงอาศัยการพัฒนาทั้งพฤติกรรมและจิตใจ เช่น

3.1 ชักนำผู้เรียนให้รู้จักคิดถามคิดตอบในเรื่องที่ว่าคืออะไร เป็นอย่างไร เป็นมาอย่างไร เป็นเพราะอะไร เพื่ออะไร เป็นต้น

3.2 พฤติกรรมที่ผู้เรียนประพฤติปฏิบัติหรือสอนให้ทำ ควรเป็นไปด้วยความรู้ ความเข้าใจ เหตุผลคุณค่าหรือประโยชน์ ซึ่งนอกจากจะเป็นการพัฒนาปัญญาแล้วจะทำให้เกิดความพอใจ เต็มใจ ตั้งใจทำ เกิดผลดีทางใจซึ่งทำให้พฤติกรรมนั้นยั่งยืนมั่นคงด้วย

3.3 พัฒนาปัญญาที่รู้เข้าใจโลกและชีวิตตามความเป็นจริง เข้าถึงความเป็นจริงของธรรมชาติ ไม่ยึดติดสิ่งปรุงแต่ง ทำจิตใจให้เป็นอิสระ มีความสุขเต็มอิ่มในตัวโดยไม่ต้องอาศัยสิ่งภายนอก และสร้างสรรค์ประโยชน์สุขแก่ตนและโลก

การพัฒนาคนให้มีความสมบูรณ์นั้นต้องพัฒนาให้ครบทั้ง 3 ด้าน คือ พฤติกรรม จิตใจ และปัญญา ซึ่งสอดคล้องกับพระมหาบุญเพียร ปุณฺณวิริโย (2544 : 39 - 40) ที่ได้กล่าวไว้ว่ากระบวนการให้การศึกษาเพื่อการพัฒนาคนให้สมบูรณ์ทั้งทางด้านพฤติกรรม จิตใจ และสติปัญญานั้น บุคคลในสังคมทุกคนที่เกี่ยวข้องต้องมีทัศนคติที่ถูกต้องในเรื่องต่อไปนี้

1. สัมมาทิฐิทางการศึกษา คือ การสร้างความเห็นชอบให้เกิดขึ้นแก่บุคคลทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องให้เข้าถึงจุดมุ่งหมายที่แท้จริงของการศึกษา เพื่อพัฒนาคน โดยยึดเอาคุณภาพชีวิตที่สมบูรณ์ทุกด้านมาเป็นเป้าหมายหลักในการจัดการศึกษา

2. ต้องเข้าใจรากฐานของสังคมไทย การที่จะพัฒนาคนให้มีความสมบูรณ์ได้นั้น จะต้องไม่ลืมรากฐานทางวัฒนธรรมของตนเอง ที่ผ่านมารวมมุ่งเน้นพัฒนาคนตามแบบแนวคิดตะวันตก โดยทิ้งรากฐานของตนเอง เมื่อมีการพัฒนามาถึงระดับหนึ่งก็เกิดความคลอนแคลนที่ยึดไม่ได้ เพราะฐานดั้งเดิมของตนถูกทำลายไป ถึงเวลาการศึกษาจะต้องพัฒนาคนให้เป็น "คนไทย" และเมื่อมองลึกลงไป จะเห็นได้ว่ารากฐานทางวัฒนธรรมของไทย ได้รับอิทธิพลจากพระพุทธศาสนาที่เข้ามามีบทบาทต่อวิถีชีวิตจนฝังลึกอยู่ในจิตวิญญาณของสังคมไทยทุกด้าน การศึกษาจะต้องทำให้คนไทยเข้าใจถึงความเป็นไทย โดยมีพระพุทธศาสนาเป็นแบบแผนชีวิตโดยที่จะต้องปลูกฝังให้เห็นคุณค่าของพระพุทธศาสนา และนำเอาหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาไปปฏิบัติจริงในชีวิตประจำวัน

3. มุ่งสัมฤทธิ์ผลที่ผู้เรียนเป็นหลัก ผู้เรียนเป็นบุคคลกลุ่มเป้าหมายในการพัฒนาตามกระบวนการศึกษา ผู้จัดการศึกษาและผู้ให้การศึกษาทั้งหลายพึงตระหนักว่า กระบวนการเรียนการสอนจะต้องมุ่งผลสัมฤทธิ์ที่ตัวผู้เรียนเป็นสำคัญ

สุภาพ เครือเนตร (2542 : 21) กล่าวว่า การศึกษาที่จะสามารถพัฒนาชีวิตบุคคลได้

สมบูรณ์ขึ้นเป็นบุคคลที่สังคมต้องการ จะต้องใช้เครื่องมือที่เป็นกระบวนการมาพัฒนาหลาย ๆ ด้านอย่างน้อย 3 ด้าน คือ

1. ด้านกระบวนการพัฒนาจิตใจ ตามวิธีการของทางศาสนา จุดประสงค์ที่ต้องการ คือ เป็นบุคคลที่มีวินัย คุณธรรม สติ สมาธิ และปัญญา

2. ด้านกระบวนการศึกษาเล่าเรียน โดยการเน้นการศึกษาเล่าเรียนด้วยตนเอง จุดประสงค์ที่ต้องการ คือ เป็นบุคคลที่มีนิสัยใฝ่เรียนรู้ เพื่อนำความรู้มาพัฒนาตน

3. ด้านกระบวนการทำงาน ด้วยการให้ปฏิบัติงานจริงที่เหมาะสมกับวัย จุดประสงค์ที่ต้องการ คือ เป็นบุคคลที่มีนิสัยทำงานด้วยใจรัก เพื่อเป็นนักสร้างงาน สร้างผลผลิต ส่งเสริม เศรษฐกิจมั่นคง

การพัฒนามนุษย์ให้มีคุณธรรม จริยธรรมได้นั้น ต้องอยู่ที่กระบวนการจัดการศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เพื่อให้เกิดการพัฒนาทั้งทางด้านพฤติกรรม จิตใจ และสติปัญญา โดยใช้กระบวนการเรียนการสอนที่มีการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมที่จำเป็นต่อวิถีการดำเนินชีวิตอย่างมีขั้นตอน กระทำอย่างต่อเนื่อง มีตัวอย่างที่ดีเป็นแบบอย่างให้ดู และปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมที่จำเป็นเกี่ยวข้องต้องใช้ในชีวิตประจำวัน

4. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติกับการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 ซึ่งถือได้ว่าเป็นกฎหมายแม่บทด้านการศึกษาของชาติ ได้ให้ความสำคัญเกี่ยวกับการพัฒนาบุคคล ในแง่ของการสร้างความงดงาม ซึ่งปรากฏถึงการให้ความหมายของการศึกษาเอาไว้ในมาตรา 4 วรรคแรกว่า

การศึกษา หมายความว่า กระบวนการเรียนรู้เพื่อความเจริญงอกงามของบุคคลากร และสังคม โดยการถ่ายทอดความรู้ การฝึก การอบรม การสืบสานทางวัฒนธรรม การสร้างสรรค์จรรโลง ความก้าวหน้าทางด้านวิชาการ การสร้างองค์ความรู้ขึ้นเกิดจากการจัดสภาพแวดล้อมสังคมการเรียนรู้ และปัจจัยเกื้อหนุนให้บุคคลเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิตในการสร้างความเจริญงอกงามของบุคคล และสังคมตามเจตนารมณ์ของ พ.ร.บ.การศึกษาแห่งชาติฉบับนี้ คือ การเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมนั่นเอง ซึ่งเห็นได้จากการกล่าวถึงการจัดการศึกษาในลักษณะของกระบวนการเรียนการสอน ในการเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมเอาไว้อย่างเป็นระบบ เริ่มจากความมุ่งหมายและหลักการ แนวทางการจัดการศึกษา การจัดกระบวนการเรียนรู้ สารสำคัญของหลักสูตรและการประเมินผล โดยได้บัญญัติประเด็นดังกล่าวเอาไว้ในแต่ละมาตราไว้ ดังต่อไปนี้

4.1 ความมุ่งหมายและหลักการ ได้บัญญัติไว้ในมาตรา 6 ระบุว่า "การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีคุณธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต"

4.2 แนวทางในการจัดการศึกษา ได้บัญญัติเอาไว้ในมาตรา 23 วรรคแรก ระบุว่า "การจัดการศึกษาทั้งการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย ต้องเน้นความสำคัญทั้งความรู้ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้และบูรณาการตามความเหมาะสมของแต่ละระดับการศึกษา"

4.3 การจัดกระบวนการเรียนรู้ ได้บัญญัติเอาไว้ในมาตรา 24 (4) ระบุว่า "ให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัดการเรียนการสอนโดยผสมผสานสาระความรู้ ด้านต่าง ๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุลกัน รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา"

4.4 สารสำคัญของหลักสูตร ได้บัญญัติเอาไว้ในมาตรา 28 วรรคสอง ระบุว่า "สาระของหลักสูตรทั้งที่เป็นวิชาการ และวิชาชีพ ต้องมุ่งพัฒนาคนให้มีความสมดุล ทั้งด้านความรู้ ความคิด ความสามารถ ความดีงาม และความรับผิดชอบต่อสังคม"

4.5 การประเมินผล ได้บัญญัติเอาไว้ในมาตรา 26 ระบุว่า "ให้สถานศึกษาจัดการประเมินผู้เรียน โดยพิจารณาจากพัฒนาการของผู้เรียน ความประพฤติ การสังเกตพฤติกรรมการเรียน การร่วมกิจกรรม และการทดสอบควบคู่ไปในกระบวนการเรียนการสอนตามความเหมาะสมของแต่ละระดับและรูปแบบการศึกษา"

4.6 คุณธรรม จริยธรรม : สาระที่ควรทราบคุณธรรม จริยธรรม คือ ประมวลการประพฤติปฏิบัติ ที่ดีงามทั้งกาย วาจา และจิตใจ โดยถือประพฤติปฏิบัติเป็นนิสัยทั้งต่อตัวเอง ต่อผู้อื่น และต่อสังคมผู้ที่มีคุณธรรม จริยธรรม ย่อมเป็นที่พึงประสงค์ของบุคคลและหน่วยงานต่าง ๆ บุคคลที่มีคุณธรรม จริยธรรมดีงามมีคุณสมบัติ ดังต่อไปนี้

4.6.1 เป็นผู้ที่มีความพอดี ไม่ขาด ไม่เกินความพอดี คือ ปฏิบัติตนอยู่ในทางสายกลาง ไม่ขาด ไม่เกิน ไม่มาก ไม่น้อย

4.6.2 เป็นผู้กระทำด้วยเจตนาดี ด้วยความบริสุทธิ์ใจ และทำไปเพื่อสิ่งที่ดีงามไม่ใช่ทำด้วยการถูกบังคับ หรือด้วยผลประโยชน์ใด ๆ

4.6.3 เป็นผู้ที่มีเหตุผล พอใจที่ได้ปฏิบัติต่อผู้อื่น และเห็นประโยชน์ต่อผู้อื่นเป็นสำคัญ

4.6.4 เป็นผู้ที่มีมั่งสันติสุขหรือความสงบ ไม่ใช่มุ่งความสมบูรณ์พูนสุขเป็นที่ตั้ง

4.7 คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียน นักศึกษา

4.7.1 ทางด้านร่างกาย ประกอบด้วย

- ให้มีสุขภาพสมบูรณ์เติบโตสมวัย
- เข้าใจสาธารณสุขพื้นฐาน รู้จักป้องกันโรค
- ปลอดภัยจากสิ่งเสพติด

4.7.2 ทางด้านจิตใจ ประกอบด้วย

- มีความสุข สงบ รู้จักพักผ่อน และสันตนาการในทางที่เหมาะสม
- มีคุณธรรม จริยธรรม มีวินัย ภาควินัยในตนเองเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยี
- มีจิตใจเป็นประชาธิปไตยเข้าใจคนอื่น
- มีสุนทรีย์ สำนึกในความเป็นไทย
- มีจิตใจที่จะสู้สิ่งยาก เห็นคุณค่าและภาคภูมิใจในงานสุจริต

4.7.3 ทางด้านความรู้ ประกอบด้วย

- รู้จักคิด วิเคราะห์ แก้ปัญหา
- ใฝ่เรียน ใฝ่รู้ด้วยตนเองตลอดชีวิต
- สามารถปรับปรุงวิถีชีวิตและการทำงานให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทาง

เทคโนโลยี

- รู้ภาษาไทย ภาษาต่างประเทศ เพื่อการสื่อสาร
- รู้คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยีพื้นฐาน
- มีความสามารถในการจัดการ
- รู้จักตนเอง ประเทศของตน ประเทศเพื่อนบ้าน รู้เท่าทันโลก
- รู้และมีความสามารถที่จะทำให้ตนและผู้อื่นมีความสุข
- รู้จักปรัชญาในศาสนาที่ตนนับถือ
- ไม่ยึดติดกับรูปแบบหรือคำตอบใดคำตอบเดียว

4.7.4 ทางด้านทักษะการประกอบอาชีพ ประกอบด้วย

- มีทักษะเพียงพอที่จะประกอบอาชีพเฉพาะทาง

- มีนิสัยในการทำงานที่ดี
- สามารถพัฒนาสัมมาอาชีพจนสามารถแข่งขันกับตลาดโลกได้
- สามารถพัฒนาอาชีพในท้องถิ่น

5. ความหมายและความสำคัญเกี่ยวกับความพึงพอใจ

5.1 ความหมายของความพึงพอใจ

นักวิชาการได้ให้ความหมายของความพึงพอใจต่าง ๆ พอสรุปได้ดังนี้

ทวิพงษ์ หินคำ (2541 : 8) ได้ให้ความหมายของความพึงพอใจว่าเป็นความชอบของบุคคลที่มีต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใด ซึ่งสามารถลดความตึงเครียดและตอบสนองความต้องการของบุคคลได้ทำให้เกิดความพึงพอใจต่อสิ่งนั้น

ธनिया ปัญญาแก้ว (2541 : 12) ได้ให้ความหมายว่า สิ่งที่ทำให้เกิดความพึงพอใจที่เกี่ยวกับลักษณะของงาน ปัจจัยเหล่านี้ไปสู่ความพอใจในงานที่ทำ ได้แก่ ความสำเร็จ การยกย่อง ลักษณะงาน ความรับผิดชอบ และความก้าวหน้า เมื่อปัจจัยเหล่านี้อยู่ต่ำกว่า จะทำให้เกิดความไม่พอใจงานที่ทำ ถ้าหากงานให้ความก้าวหน้า ความท้าทาย ความรับผิดชอบ ความสำเร็จและการยกย่องแก่ผู้ปฏิบัติงานแล้ว พวกเขาจะพอใจและมีแรงจูงใจในการทำงานเป็นอย่างมาก

วิทย์ เทียงบุรณธรรม (2541 : 754) ให้ความหมายของความพึงพอใจว่า หมายถึง ความพอใจ การทำให้พอใจ ความสนใจ ความสนใจ ความสนใจ การชดเชย การไถ่บาป การแก้แค้นสิ่งที่ชดเชย

วิรุฬ พรรณเทวี (2542 : 11) ให้ความหมายไว้ว่า ความพึงพอใจเป็นความรู้สึกภายในจิตใจของมนุษย์ที่ไม่เหมือนกัน ซึ่งเป็นอยู่กับแต่ละบุคคลว่าจะคาดหวังกับสิ่งหนึ่ง สิ่งใดอย่างไร ถ้าคาดหวังหรือมีความตั้งใจมากและได้รับการตอบสนองด้วยดี จะมีความพึงพอใจมากแต่ในทางตรงกันข้ามอาจผิดหวังหรือไม่พึงพอใจเป็นอย่างยิ่ง เมื่อไม่ได้รับการตอบสนองตามที่คาดหวังไว้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับสิ่งที่ตนตั้งใจไว้ว่าจะมีมากหรือน้อย

กาญจนา อรุณสุขจุฑา (2546 : 5) กล่าวว่า ความพึงพอใจของมนุษย์ เป็นการแสดงออกทางพฤติกรรมที่เป็นนามธรรม ไม่สามารถมองเห็นเป็นรูปร่างได้ การที่เราจะทราบว่า บุคคลมีความพึงพอใจหรือไม่สามารถสังเกตโดยการแสดงออกที่ค่อนข้างสลับซับซ้อน และต้องมีสิ่งที่ตรงต่อความต้องการของบุคคล จึงจะทำให้บุคคลเกิดความพึงพอใจ ดังนั้นการสร้างสิ่งเร้าจึงเป็นแรงจูงใจของบุคคลนั้นให้เกิดความพึงพอใจในงานนั้น

Carnpbell (1976 : 117 - 124 อ้างถึงใน วาณี ทองเสวต, 2548) กล่าวว่าความพึงพอใจเป็นความรู้สึกภายในที่แต่ละคนเปรียบเทียบระหว่างความคิดเห็นต่อสภาพการณ์ที่อยากให้เป็นหรือคาดหวัง หรือรู้สึกว่าจะสมควรจะได้รับ ผลที่ได้จะเป็นความพึงพอใจหรือไม่พึงพอใจเป็นการตัดสินของแต่ละบุคคล

Domabedian (1980, อ้างถึงใน วาณี ทองเสวต, 2548) กล่าวว่า ความพึงพอใจของผู้รับบริการ หมายถึง ผู้บริการประสบความสำเร็จในการทำให้สมดุลระหว่างสิ่งที่ผู้รับบริการให้ค่ากับความคาดหวังของผู้รับบริการ และประสบการณ์นั้นเป็นไปตามความคาดหวัง จากความหมายที่กล่าวมาทั้งหมดสรุปความหมายของความพึงพอใจได้ว่าเป็นความรู้สึกของบุคคลในทางบวก ความชอบ ความสบายใจ ความสุขใจต่อสภาพแวดล้อมในด้านต่าง ๆ หรือเป็นความรู้สึกที่พอใจต่อสิ่งทำให้เกิดความชอบ ความสบายใจ และเป็นความรู้สึกที่บรรลุถึงความต้องการ

5.2 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการสร้างความพึงพอใจ

อารี พันธมณี (2546 : 86 - 87) ได้กล่าวไว้ว่า ทฤษฎีสำหรับการสร้างความพึงพอใจมีหลายทฤษฎี แต่ที่ยอมรับและมีชื่อเสียงที่ผู้วิจัยนำเสนอ คือ ทฤษฎีความต้องการตามลำดับขั้นของ มาสโลว์

(Maslow's Hierarchy of Need) ที่กล่าวว่า มนุษย์ทุกคนมีความต้องการเหมือนกันแต่ความต้องการนั้นเป็นลำดับขั้น เขาได้ตั้งสมมติฐานเกี่ยวกับความต้องการของมนุษย์ไว้ ดังนี้

1. มนุษย์มีความต้องการอยู่เสมอและไม่มีที่สิ้นสุด ขณะที่ความต้องการสิ่งใดได้รับการตอบสนองแล้ว ความต้องการอย่างอื่นก็จะเกิดขึ้นอีกไม่มีวันจบสิ้น

2. ความต้องการที่ได้รับการตอบสนองแล้วจะไม่ใช่สิ่งจูงใจสำหรับพฤติกรรมอื่นต่อไป ความต้องการที่ได้รับการตอบสนองเท่านั้นที่เป็นสิ่งจูงใจของพฤติกรรม

3. ความต้องการของมนุษย์จะเรียงเป็นลำดับขั้นตามลำดับความสำคัญ กล่าวคือ เมื่อความต้องการในระดับต่ำได้รับการตอบสนองแล้ว ความต้องการระดับสูงก็จะเรียกร้องให้มีการตอบสนอง ซึ่งลำดับขั้นความต้องการของมนุษย์มี 5 ขั้นตอนตามลำดับจากขั้นต่ำไปขั้นสูงดังนี้

3.1 ความต้องการด้านร่างกาย (Physiological Needs) เป็นความต้องการเบื้องต้นเพื่อความอยู่รอดของชีวิต เช่น ความต้องการในเรื่องของอาหาร น้ำ อากาศ เครื่องนุ่งห่ม ยารักษาโรค ที่อยู่อาศัย และความต้องการทางเพศ ความต้องการด้านร่างกายจะมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของคนก็ต่อเมื่อความต้องการทั้งหมดของคนยังไม่ได้การตอบสนอง

3.2 ความต้องการด้านความปลอดภัยหรือความมั่นคง (Security of Safety Needs) ถ้าความต้องการทางด้านร่างกายได้รับการตอบสนองตามสมควรแล้ว มนุษย์จะต้องการในขั้นสูงต่อไป คือ เป็นความรู้สึกปลอดภัย หรือความมั่นคงในปัจจุบันและอนาคต รวมถึงความก้าวหน้าและอบอุ่นใจ

3.3 ความต้องการทางด้านสังคม (Social or Belonging Needs) หลังจากที่มีมนุษย์ได้รับการตอบสนองในสองขั้นดังกล่าวแล้วจะมีความต้องการสูงขึ้นอีก คือ ความต้องการทางด้านสังคม เป็นความต้องการที่จะเข้าร่วมและได้รับการยอมรับในสังคม ความเป็นมิตรและความรักจากเพื่อน

3.4 ความต้องการที่จะได้รับการยอมรับนับถือ (Esteem Needs) เป็นความต้องการให้คนอื่นยกย่องให้เกียรติและเห็นความสำคัญของตนเองอยากเด่นในสังคมรวมถึงความสำเร็จความรู้ความสามารถ ความเป็นอิสระ และเสรีภาพ

3.5 ความต้องการความสำเร็จในชีวิต (Self Actualization) เป็นความต้องการระดับสูงสุดของมนุษย์ ส่วนมากจะเป็นการอยากจะเป็นอยากจะได้ตามความคิดของตน หรือต้องการจะเป็นมากกว่าที่ตัวเองเป็นอยู่ในขณะนั้น

จากทฤษฎีความต้องการตามลำดับขั้นของมาสโลว์ สรุปได้ว่า ความต้องการทั้ง 5 ขั้นของมนุษย์มีความสำคัญไม่เท่ากันการจูงใจตามทฤษฎีนี้จะต้องพยายามตอบสนองความต้องการของมนุษย์ซึ่งมีความต้องการที่แตกต่างกันไป และความต้องการในแต่ละขั้นจะมีความสำคัญแก่บุคคลมากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับความพึงพอใจที่ได้รับจากการตอบสนองความต้องการในลำดับขั้นนั้น ๆ

องค์ประกอบที่มีผลต่อความพึงพอใจ

การเกิดความพึงพอใจจะต้องมีองค์ประกอบต่างๆ ประกอบเข้าด้วยกัน ดังแนวคิดของ เชิดศักดิ์ โสวาสินธ์ (2525 : 136) กล่าวว่า ความพึงพอใจมีองค์ประกอบ 3 ด้าน คือ

1. องค์ประกอบทางความรู้หรือความเข้าใจ ได้แก่ ความรู้ ความเข้าใจกับสิ่งใดสิ่งหนึ่งซึ่งเป็นองค์ประกอบที่มนุษย์ใช้ในการคิด ตอบสนอง รับรู้และวินิจฉัยข้อมูลต่าง ๆ ที่ได้รับ ซึ่งมีขอบเขตครอบคลุมไปถึงความคิดเห็น ความเชื่อมั่นที่มีต่อสิ่งแวดล้อมปรีภาพการณต่าง ๆ

2. องค์ประกอบทางด้านความรู้สึก เป็นลักษณะทางอารมณ์ที่คล้อยตามความคิด ถ้าบุคคลมีความคิดที่ดีต่อสิ่งใดก็จะมีความรู้สึกที่ดีต่อสิ่งนั้น จะแสดงออกมาในรูปของความรัก ความโกรธ ความชอบ ความไม่ชอบ ความเกลียดและความชิงชังต่อสิ่งต่าง ๆ

3. องค์ประกอบทางด้านพฤติกรรม คือ ความพร้อมที่จะกระทำอันเป็นผลเนื่องมาจากความคิด ความรู้สึก ซึ่งออกมาในรูปของการยอมรับหรือปฏิเสธ เป็นการแสดงออกในทางปฏิบัติในทางพฤติกรรมที่แสดงออกนั้นสามารถที่จะสังเกตได้

5.3 เทคนิควิธีการวัดความพึงพอใจในการเรียน

การศึกษาจะมีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจที่ดีต่อการเรียนต้องมีการสร้างความพึงพอใจในการเรียนตั้งแต่เริ่มต้นให้แก่ผู้เรียนซึ่งการดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้ ความพึงพอใจเป็นสิ่งสำคัญที่ช่วยกระตุ้นให้ผู้เรียนทำงานที่ได้รับมอบหมายหรือการปฏิบัติให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ การให้คำแนะนำปรึกษาจึงต้องคำนึงถึงความพึงพอใจ ซึ่งในปัจจุบันผู้สอนเป็นเพียงผู้อำนวยความสะดวกหรือให้คำแนะนำดังนั้นการกระทำให้ผู้เรียนเกิดความพึงพอใจในการเรียนรู้หรือการปฏิบัติงานจึงต้องคำนึงถึงแนวคิดพื้นฐานที่ต่างกันอยู่ 2 ลักษณะ ดังนี้

1. ความพึงพอใจนำไปสู่การปฏิบัติงาน การตอบสนองความต้องการของผู้ปฏิบัติงานจนเกิดความพอใจ จะทำให้เกิดแรงจูงใจในการเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานที่สูงกว่าผู้ที่ไม่ได้รับการตอบสนองที่ชนะตามแนวคิดดังกล่าว

2. ผลการปฏิบัติงานไปสู่ความพึงพอใจซึ่งเป็นความสัมพันธ์ระหว่างความพึงพอใจและการปฏิบัติงานจะถูกเชื่อมโยงด้วยปัจจัยอื่น ๆ ผลของการปฏิบัติงานที่ดีจะนำไปสู่ผลของการตอบแทนที่เหมาะสมที่สุดโดยตอบสนองความพึงพอใจในรูปแบบของรางวัลหรือผลตอบแทนภายใน (intrinsic rewards) และผลตอบแทนภายนอก (extrinsic rewards) โดยผ่านการรับรู้เกี่ยวกับความยุติธรรมของผลตอบแทน ซึ่งเป็นตัวบ่งชี้ของการตอบแทนที่ได้รับรู้แล้ว ความพึงพอใจก็ย่อมเกิดขึ้น โดยมีผู้ให้แนวคิดไว้ ดังนี้

สกินเนอร์ (ภพ เลหาพิบูลย์. 2540 : 193 ; อ้างอิงมาจาก Skinner. n.d.) ได้กล่าวถึงวิธีการสร้างความพึงพอใจไว้ใกล้เคียงกันกล่าวคือ เป็นการให้สิ่งเร้าเพื่อให้นักเรียนแสดงพฤติกรรมใดพฤติกรรมหนึ่งต่อไป ซึ่งเป็นความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งเร้ากับพฤติกรรมที่เกิดขึ้น สิ่งเร้าเป็นสัญญาณให้นักเรียนรู้ว่าควรแสดงพฤติกรรมอย่างไรบ้างโดยการแลกเปลี่ยนเนื้อหา สารประสบการณ์ ความคิดเห็น ความรู้สึก อารมณ์ ความสนใจ ความพึงพอใจ เจตคติ ค่านิยม ตลอดจนทักษะและความชำนาญระหว่างผู้ส่งและผู้รับ โดยมีสถานการณ์หรือสัญลักษณ์เป็นสื่อกลางในการแลกเปลี่ยน ดังนั้นกระบวนการเรียนรู้จะต้องมีสื่อที่ดี ถ้าเลือกการใช้สื่อการเรียนรู้เป็นไปในแนวทางที่เหมาะสมแล้ว ความรู้ความเข้าใจการแสวงหาความรู้และความพึงพอใจจะสะสมเป็นระบบแล้ว ผลของการของผู้เรียนต่อสถานการณ์ที่เกิดขึ้นจากการใช้สื่อการเรียนรู้ก็จะทำให้เกิดความรู้ ความเข้าใจ และความพึงพอใจ

ไวท์เฮด (Whitehead. 1967 :1) ได้กล่าวถึง จังหวะของการศึกษามี 3 ขั้นตอน ดังนี้

1. การสร้างความพึงพอใจ โดยให้นักเรียนได้รับสิ่งใหม่ ๆ มีความตื่นเต้น พอใจในการได้พบและเกิดสิ่งใหม่ ๆ

2. การทำความเข้าใจ โดยมีการจัดระบบระเบียบ ให้คำจำกัดความ มีการกำหนดขอบเขตที่ชัดเจน

3. การนำไปใช้โดยนำสิ่งใหม่ที่ได้มาไปจัดสิ่งใหม่ ๆ ที่จะได้พบต่อไป เกิดความตื่นเต้นที่จะเอาไปจัดสิ่งใหม่ ๆ เข้ามาจากแนวคิดดังกล่าวสรุปได้ว่า วิธีการสร้างความพึงพอใจต่อการเรียนรู้ ผู้สอนจะต้องใช้จิตวิทยาในการเรียนรู้ เช่น การเสริมแรง การสร้างแรงจูงใจ การสร้างการมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมเรียนรู้ การให้คิดค้นหาคำตอบให้กับตัวเอง ตลอดจนการใช้สื่อที่ดีมีประสิทธิภาพได้อย่างเหมาะสมกับเนื้อหา จุดประสงค์ เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความพึงพอใจและเกิดการเรียนรู้เกี่ยวกับสิ่งที่ผู้สอนถ่ายทอดให้

5.3.1 เครื่องมือในการวัดความพึงพอใจ

ความพึงพอใจเกิดขึ้นหรือไม่ขึ้นอยู่กับกระบวนการจัดการเรียนรู้ประกอบกับระดับความรู้สึกรู้สึกของนักเรียนเพราะความพึงพอใจเป็นลักษณะเฉพาะของแต่ละบุคคลเป็นการตอบสนองต่อสิ่งเร้าภายนอก การวัดจึงวัดจากบุคลิกภาพ แรงจูงใจ การรับรู้ แต่มีข้อแตกต่างที่การตีความและวิธีการ เพราะบุคคลย่อมมีความแตกต่างกันไปในเรื่องประสบการณ์และปัจจัยอื่น ๆ ซึ่งมีนักวิชาการได้เสนอวิธีการวัดไว้ใกล้เคียงกันดังนี้

ลัวัน สายยศ และอังคณา สายยศ (2536 : 3 - 4) ได้เสนอวิธีการวัดความพึงพอใจไว้ดังนี้

1. การสังเกต (Observation) เป็นการวัดโดยคอยสังเกตพฤติกรรมที่บุคคลแสดงออกต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งแล้วนำข้อมูลไปอนุมานว่าบุคคลมีเจตคติต่อสิ่งนั้น ๆ อย่างไร
2. การรายงานตนเอง (Self - Report) เป็นการวัดโดยการให้บุคคลเล่าความรู้สึกที่มีต่อสิ่งนั้นออกมา จากการเล่านี้สามารถที่จะกำหนดค่าของคะแนนความพึงพอใจ
3. วิธีการสัมภาษณ์ (Interview) เป็นการซักถามกลุ่มบุคคลที่ใช้เป็นตัวอย่างในการศึกษา แต่บางครั้งอาจไม่ได้ความจริงตามที่คาดหวังไว้ เพราะบุคคลที่ใช้เป็นตัวอย่างอาจไม่ยอมเปิดเผยความรู้สึกที่แท้จริง
4. เทคนิคจินตนาการ (Projective techniques) วิธีนี้อาศัยสถานการณ์หลายอย่างไปเร้าผู้สอบ เมื่อผู้สอบเห็นภาพแปลก ๆ ก็จะเกิดจินตนาการออกมาแล้วนำมาตีความหมาย จากการตอบนั้น ๆ ก็พอจะวัดเจตคติได้ว่าพอใจหรือไม่
5. วิธีการวัดทางสรีระ คือ ใช้เครื่องมือ เพื่อสังเกตการเปลี่ยนแปลงทางร่างกาย การวัดทางสรีระนี้สามารถกระทำได้โดยการวัดการต้านกระแสไฟฟ้าของผิวหนัง การขยายของลูกนัยน์ตา การวัดฮอโมนบางชนิด

6. การใช้แบบสอบถาม ซึ่งเป็นวิธีที่แพร่หลายอีกวิธีหนึ่ง

จากการศึกษาเอกสารข้างต้น สรุปได้ว่า การวัดความพึงพอใจสามารถกระทำได้หลายวิธี เช่น การสังเกต การรายงานตน การสัมภาษณ์ เทคนิคจินตนาการ การวัดทางสรีระ และแบบสอบถาม ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความสะดวก ความเหมาะสม ตลอดจนความมุ่งหมายของการวัด จึงจะส่งผลให้การวัดมีประสิทธิภาพ น่าเชื่อถือ สำหรับการศึกษาในครั้งนี้ผู้วิจัยได้วัดความพึงพอใจต่อชุดแบบฝึก เรื่อง เสียง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่าตามแบบลิเคิร์ท (Likert Scale) โดยแบ่งระดับความพึงพอใจเป็น 5 ระดับ

5.3.2 การสร้างเครื่องมือวัดความพึงพอใจ

เชิดศักดิ์ โฆวาสินทร์ (2525 : 146) และประพาเพ็ญ สุวรรณ (2526 : 45 - 46) ได้สร้างเครื่องมือวัดความพึงพอใจโดยมีลักษณะใกล้เคียงกันดังนี้

1. รวบรวมข้อความที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่ต้องการวัด
2. พิจารณาว่าต้องการวัดความพึงพอใจของใคร ที่มีต่ออะไร และให้ความหมายของความพึงพอใจและสิ่งที่วัดนั้นให้แน่นอน
3. เมื่อตีความหมายของสิ่งที่ต้องการวัดแน่นอนแล้ว ก็สร้างข้อความในแต่ละข้อนั้น ๆ ให้ครอบคลุมเนื้อหาในหัวข้อเหล่านั้น ซึ่งมีลักษณะ ดังนี้

3.1 ต้องเป็นข้อความที่เขียนในแง่ความรู้สึก ความเชื่อ หรือความตั้งใจที่จะทำสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ไม่ใช่ข้อเท็จจริงคละกันไป

3.2 ข้อความที่บรรจุในสเกลจะต้องประกอบด้วยข้อความที่เป็นบวกและลบ

3.3 ข้อความในแต่ละข้อต้องสั้น เข้าใจง่าย ชัดเจน ไม่กำกวม

4. เมื่อได้ข้อความเพียงพอแล้วก็บรรจุลงในสเกล โดยมีตัวเลือก 5 ตัวเลือก ดังนี้คือ พึงพอใจมากที่สุด พึงพอใจมาก พึงพอใจปานกลาง พึงพอใจน้อย และพึงพอใจน้อยที่สุด

5. การกำหนดน้ำหนักในการตอบตัวเลือกต่าง ๆ แต่ละข้อ ซึ่งในการกำหนดน้ำหนักว่าตัวเลือกใดจะมีน้ำหนักเท่าใดนั้น มีวิธีการอยู่ 3 วิธี แต่ที่นิยมใช้กันมากที่สุด คือ Arbitrary weighting method ซึ่งกำหนดให้แต่ละตัวเลือกมีน้ำหนักเป็น 5, 4, 3, 2 และ 1 ถ้าข้อความเป็นบวก และ 1, 2, 3, 4 และ 5 ถ้าชนิดของข้อความ เป็นลบ

6. ตรวจสอบข้อความที่สร้างขึ้นโดยให้ผู้เชี่ยวชาญ 5 คน ให้เขาระบุข้อบกพร่องการใช้ภาษา ความเข้าใจตรงกัน นำมาปรับปรุงแก้ไข

7. ทดลองก่อนนำไปใช้จริง โดยการนำข้อความที่ได้รับการตรวจสอบแล้วไปทดลองกับกลุ่มตัวอย่าง ประมาณ 100 คน ที่มีความคล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่างที่ทำการวิจัย วิเคราะห์คุณภาพของข้อความแต่ละข้อ โดยการหาค่าอำนาจจำแนกด้วยวิธีการหาค่าสหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนข้อคำถามเป็นรายข้อกับรายฉบับ (Item - test correlation) และหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยหาค่าสัมประสิทธิ์ (Coefficient)

8. ปรับปรุงข้อความและเลือกข้อความที่มีคุณภาพ

9. นำแบบสอบถามไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างต่อไป การให้คะแนนนั้นขึ้นอยู่กับชนิดของคำถามว่าเป็นบวกหรือลบ ถ้าข้อความเป็นบวก การให้คะแนนจะเป็น 5, 4, 3, 2, และ 1 ตามลำดับ ในกรณีนี้ที่ข้อความนั้นเป็นลบ การให้คะแนนจะเป็น 1, 2, 3, 4 และ 5 ตามลำดับ ทดลองใช้แบบสอบถามเพื่อเลือกข้อความ โดยใช้แบบสอบถามกับกลุ่มที่มีลักษณะพื้นฐานคล้ายๆ กับกลุ่มที่เราจะศึกษา แล้วมาวิเคราะห์ข้อความเลือกเอาเฉพาะข้อความที่มีความแตกต่างของคะแนนในกลุ่มที่ได้คะแนนสูงสุดกับกลุ่มที่ได้คะแนนต่ำสุด เพราะถือว่าคำถามเหล่านี้สามารถวัดความรู้สึกที่แตกต่างกันได้

6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เริงรณ ล้อมลาย (2550 : 50 - 51) ได้ศึกษาคุณธรรม จริยธรรมที่พึงประสงค์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง พบว่า คุณธรรมและจริยธรรมที่พึงประสงค์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง โดยภาพรวม และรายด้าน คือ ด้านมีความกตัญญู กตเวที ด้านมีความเมตตา กรุณา โอบอ้อมอารี เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ไม่เห็นแก่ตัว และด้านปฏิบัติตนเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม อยู่ในระดับค่อนข้างสูง ส่วนด้านความมีวินัย ความรับผิดชอบ ด้านมีความซื่อสัตย์สุจริต และด้านมีความประหยัดและใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่าอยู่ในระดับสูง นักเรียนระดับมัธยมศึกษาโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง ที่มีเพศต่างกัน โดยภาพรวมและรายด้าน คือ ด้านความมีวินัย ความรับผิดชอบ ด้านมีความกตัญญู กตเวที ด้านมีความประหยัดและใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า รวมทั้งด้านปฏิบัติตนเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม มีคุณธรรมและจริยธรรมที่พึงประสงค์แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่น ๆ ที่เหลือแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .05 นักเรียนระดับมัธยมศึกษาโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง ที่ศึกษาในช่วงชั้นที่ต่างกัน โดยภาพรวมและรายด้านทุกด้าน มีคุณธรรมและจริยธรรมที่พึงประสงค์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นักเรียนระดับมัธยมศึกษาโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง ที่มีสถานภาพของผู้ปกครองต่างกัน โดยภาพรวมและรายด้าน คือ ด้านมีความซื่อสัตย์สุจริต ด้านมีความกตัญญู กตเวที รวมทั้งด้านมีความประหยัดและใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า มีคุณธรรมและ

จริยธรรมที่พึงประสงค์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่น ๆ ที่เหลือแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นักเรียนระดับมัธยมศึกษาโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง ที่ผู้ปกครองมีวุฒิการศึกษาต่างกัน โดยภาพรวมและรายด้าน ทุกด้านมีคุณธรรมและจริยธรรมที่พึงประสงค์แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

โชคชัย ปัญญาคำ (2550 : 107) ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณลักษณะด้านจริยธรรมของนักศึกษาสถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตเชียงใหม่ พบว่า คุณลักษณะด้านจริยธรรมของนักศึกษาสถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตเชียงใหม่โดยภาพรวมและแยกตามคณะ พบว่า อยู่ในระดับค่อนข้างคุณธรรมและจริยธรรมโดยรวมไม่แตกต่าง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า นิสิตนักศึกษามีคุณธรรมและจริยธรรมด้านความกตัญญูทวดที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นิสิตนักศึกษาที่มีฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวต่างกัน มีคุณธรรมและจริยธรรมโดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า นิสิตนักศึกษามีคุณธรรมและจริยธรรมด้านความมีวินัยและความรับผิดชอบ ด้านความประหยัด และด้านความกตัญญูทวดที่ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผ่องศรี สามสีทอง (2548 : 73 - 74) ได้ศึกษาคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนธัญรัตน์ จังหวัดปทุมธานี พบว่า คุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนธัญรัตน์ โดยรวมในทุกด้านอยู่ในระดับสูง ส่วนในรายด้าน ได้แก่ ความรับผิดชอบ ความประหยัด และความซื่อสัตย์ มีคุณธรรม จริยธรรมอยู่ในระดับสูง สำหรับด้านความมีน้ำใจ เสียสละ และการมีสัมมาคารวะ มีคุณธรรม จริยธรรมอยู่ในระดับปานกลาง การเปรียบเทียบคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนธัญรัตน์ จังหวัดปทุมธานี ตามตัวแปร เพศ ระดับ ช่วงชั้น รายได้ ผู้ปกครองต่อเดือน อาชีพผู้ปกครอง และแหล่งที่พักอาศัย มีผลการวิจัย ดังนี้ เปรียบเทียบตามตัวแปรเพศ พิจารณาโดยรวม พบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักเรียนหญิง มีระดับคุณธรรม จริยธรรมสูงกว่านักเรียนชาย พิจารณารายด้าน พบว่าความซื่อสัตย์ ความประหยัด ความมีน้ำใจ เสียสละ และมีสัมมาคารวะ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านความรับผิดชอบ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เปรียบเทียบตามตัวแปร ระดับช่วงชั้นรายได้ผู้ปกครองต่อเดือน อาชีพผู้ปกครอง และแหล่งที่พักอาศัย พิจารณาโดยรวมและรายด้านทุกด้าน พบว่ามีระดับคุณธรรม จริยธรรมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

แสงนภา ภัคศิริวิรัช (2548 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของสถาบันศาสนาในการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐ จังหวัดนนทบุรี ผลการวิจัยพบว่า ด้านการสั่งสอนอบรมทางด้านจริยธรรม พระภิกษุส่วนมากให้การสั่งสอนอบรมมากกว่าสัปดาห์ละ 1 ครั้ง และเมื่อนักเรียนมาประกอบกิจกรรมที่วัด เนื้อหาที่พระภิกษุสั่งสอนมากที่สุดคือ ความเมตตา กรุณา และความกตัญญู ด้านการสนับสนุนกิจกรรมทางด้านการส่งเสริมจริยธรรม พระภิกษุส่วนมากมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมในวันสำคัญทางศาสนาต่าง ๆ การจัดโครงการอบรมศีลธรรมนักเรียนในภาคฤดูร้อน การจัดโครงการบรรพชาสามเณรภาคฤดูร้อน โดยเป็นผู้ให้ความร่วมมือแก่คณะครู-อาจารย์และผู้จัด และให้การสนับสนุนด้านอุปกรณ์และสถานที่ด้านการให้คำแนะนำปรึกษาแก่นักเรียน พระภิกษุส่วนมากให้คำแนะนำปรึกษาเกี่ยวกับปัญหาทั่วไป ได้แก่ ปัญหาทางด้านการเรียน การเงิน สุขภาพ วิธีการให้คำแนะนำปรึกษาโดยส่วนมากให้คำแนะนำปรึกษาที่วัด เมื่อนักเรียนไปปฏิบัติกิจกรรมที่วัด ด้านการเป็นสื่อกลางระหว่างโรงเรียนกับชุมชน พระภิกษุส่วนมากเคยมีส่วนร่วมในการชักชวนฆราวาสเข้าร่วมกิจกรรมในวันสำคัญทางศาสนา เช่น การทำบุญตักบาตร และพิธีแสดงตนเป็นพุทธมามกะ วิธีการที่พระภิกษุใช้ในการชักชวนสมาชิกในชุมชนเข้าร่วมกิจกรรมมากที่สุด คือ การบอกกล่าวแก่สมาชิกในชุมชนเมื่อสมาชิกในชุมชนมาประกอบกิจกรรมทางศาสนา

กำแหง จิตตะมาก (2548 : 109 - 112) ได้ศึกษาแนวทางการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ แก่ผู้เรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอ่างทอง พบว่า การศึกษาแนวทางในการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ด้วยการสังเคราะห์แนวคิดจากเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องได้ 5 แนวทางคือ การพัฒนาด้วยการจัดการเรียนการสอน ด้วยการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ด้วยการใช้ตัวแบบที่ดี ด้วยการจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียน และด้วยการนำผู้ปกครองและผู้นำชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม ส่วนการศึกษาความเหมาะสมของแนวทางการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ พบว่า แนวทางการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ แก่ผู้เรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอ่างทอง ตามแนวทางทั้ง 5 มีความเหมาะสมตามเกณฑ์ที่กำหนด ส่วนการศึกษาความเป็นไปได้ของแนวทางการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ พบว่า แนวทางการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ แก่ผู้เรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอ่างทอง ตามแนวทางทั้ง 5 มีความเหมาะสมและเป็นไปได้

นงนุช เทศทอง (2547 : 125 - 127) ศึกษาคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนนักศึกษาอาชีวศึกษาในสังกัดวิทยาลัยเทคนิค กรมอาชีวศึกษา เขตการศึกษา 7 พบว่า การปฏิบัติคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนนักศึกษาอาชีวศึกษา สังกัดวิทยาลัยเทคนิค กรมอาชีวศึกษา เขตการศึกษา 7 ใน 5 ด้าน ได้แก่ ความรับผิดชอบ ความซื่อสัตย์ ความเสียสละ การประหยัดและการมีระเบียบวินัย ทั้งในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก การปฏิบัติคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนนักศึกษาอาชีวศึกษา สังกัดวิทยาลัยเทคนิค กรมอาชีวศึกษา เขตการศึกษา 7 ที่มีการศึกษาอยู่ในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพและระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง มีคุณธรรม จริยธรรมในภาพรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าด้านความเสียสละแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน การปฏิบัติคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนนักศึกษาอาชีวศึกษา สังกัดวิทยาลัยเทคนิค กรมอาชีวศึกษา เขตการศึกษา 7 ที่เรียนประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรม พาณิชยกรรม คหกรรม มีคุณธรรม จริยธรรมในภาพรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าด้านความรับผิดชอบ ความซื่อสัตย์ และการมีระเบียบวินัยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 ส่วนด้านความเสียสละ และการประหยัดไม่แตกต่างกัน การปฏิบัติคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนนักศึกษาอาชีวศึกษา สังกัดวิทยาลัยเทคนิค กรมอาชีวศึกษาเขตการศึกษา 7 ที่มีผลการศึกษาต่างกันพบว่าในภาพรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านการประหยัดไม่แตกต่างกัน ส่วนด้านอื่น ๆ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 การปฏิบัติคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนนักศึกษาอาชีวศึกษา สังกัดวิทยาลัยเทคนิค

บทที่ 3

วิธีการดำเนินงาน

การศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่เข้าร่วมโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการคุณธรรม จริยธรรม จิตอาสา คุณลักษณะที่พึงประสงค์ และค่านิยมพื้นฐาน 12 ประการ ค่ายธนาสัมฤทธิ์ แคมป์ อำเภอบางบาล จังหวัดราชบุรี คือวันที่ 16 - 18 สิงหาคม 2567 โดยโครงการนี้จัดขึ้นเพื่อส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ให้กับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 และเพื่อให้สอดคล้องพันธกิจและอัตลักษณ์ของโรงเรียนที่กำหนดไว้ คือ พันธกิจข้อที่ 7 ที่กล่าวว่า “ปลูกฝังให้นักเรียนมีคุณธรรม จริยธรรม คุณลักษณะ อันพึงประสงค์ ค่านิยมที่ดีงาม บนพื้นฐานความเป็นไทยและความพอเพียง มีสุขภาวะที่ดีและมีสุนทรียภาพ” และมีอัตลักษณ์ของโรงเรียน คือ “สุภาพบุรุษ กุลสตรี ชี้อัตถ์ สุจริต มีอุปนิสัยใจคอดี”

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนพระปฐมวิทยาลัย จำนวน 504 คน
2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนพระปฐมวิทยาลัย อำเภอมืองนครปฐม จังหวัดนครปฐม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครปฐม ซึ่งได้เลือกด้วยวิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยวิธีการเลือกผู้เรียนที่มีการตอบแบบสอบถามครบถ้วนและสมบูรณ์ ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 200 คน

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรต้น คือ การอบรมเชิงปฏิบัติการคุณธรรม จริยธรรม จิตอาสา คุณลักษณะที่พึงประสงค์ และค่านิยมพื้นฐาน 12 ประการ

2. ตัวแปรตามคือ ผลของความพึงพอใจของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนพระปฐมวิทยาลัย จำนวน 504 คน ในการเข้าร่วมโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการคุณธรรม จริยธรรม จิตอาสา คุณลักษณะที่พึงประสงค์ และค่านิยมพื้นฐาน 12 ประการ ณ ค่ายธนาสมุทรี แคมป์ จังหวัดราชบุรี ระหว่างวันที่ 16 - 18 สิงหาคม 2567

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อหาค่าระดับความพึงพอใจ ได้แก่แบบสอบถาม ซึ่งผู้ดำเนินงานตามโครงการสร้างขึ้นตามวัตถุประสงค์ของการดำเนินโครงการ มีรายละเอียดดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่เข้าร่วมโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการคุณธรรม จริยธรรม จิตอาสา คุณลักษณะที่พึงประสงค์ และค่านิยมพื้นฐาน 12 ประการ ประจำปีการศึกษา 2567

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความพึงพอใจของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในการเข้าร่วมโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการคุณธรรม จริยธรรม จิตอาสา คุณลักษณะที่พึงประสงค์ และค่านิยมพื้นฐาน 12 ประการ ประจำปีการศึกษา 2567 เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) แบ่งออกเป็น 5 ระดับ และกำหนดเกณฑ์ สำหรับแปลความหมายระดับความพึงพอใจออกเป็น 5 ระดับ (บุญชม ศรีสะอาด. 2545: 72-74) โดยกำหนดผล ดังนี้

ค่าคะแนนเฉลี่ย	ความหมาย
4.51 - 5.00	มีความพึงพอใจมากที่สุด
3.51 - 4.50	มีความพึงพอใจมาก
2.51 - 3.50	มีความพึงพอใจในระดับปานกลาง
1.51 - 2.50	มีความพึงพอใจน้อย
1.00 - 1.50	มีความพึงพอใจน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิด เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แสดงความคิดเห็นโดยอิสระเพิ่มเติมนอกเหนือจากคำถามในตอนต้นที่ 2

ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ

ในการสร้างเครื่องมือเพื่อการศึกษาครั้งนี้ ผู้ดำเนินงานตามโครงการดำเนินการเป็นขั้นตอน ดังนี้

1. รวบรวมข้อคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญ ผู้ทรงคุณวุฒิ ทางด้านการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม คุณลักษณะที่พึงประสงค์ งานจิตอาสา จากเอกสาร วารสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อนำมาเป็นแนวทางในการใช้ในการสร้างแบบสอบถาม

2. นำข้อมูลมาสร้างแบบสอบถาม มี 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของสถานภาพผู้ตอบแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) โดยถามเกี่ยวกับจำแนกตามตัวแปร นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการจัดโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการคุณธรรม จริยธรรม จิตอาสา คุณลักษณะที่พึงประสงค์ และค่านิยมพื้นฐาน 12 ประการ มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วน

ประมาณค่า (Rating scale) แบ่งออกเป็น 5 ระดับ และกำหนดเกณฑ์ สำหรับแปลความหมายระดับความพึงพอใจออกเป็น 5 ระดับดังนี้ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด (บุญชม ศรีสะอาด 2555 : 72-74) แบบสอบถาม โดยมีเนื้อหาแยกเป็นด้าน ๆ คือ

- 1) ด้านวิทยาการ
- 2) ด้านสถานที่ / ระยะเวลา
- 3) ด้านความรู้ความเข้าใจ

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามโดยให้แสดงความคิดเห็นอย่างอิสระ

3. นำแบบสอบถามที่ตรวจและปรับปรุงแก้ไขเรียบร้อยแล้ว ไปหาคุณภาพ โดยดำเนินการตามขั้นตอน เพื่อหาค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity)

3.1 นำแบบสอบถามพร้อมสรุปย่อเค้าโครงการวิจัยให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่านทำการตรวจสอบ แล้วนำผลมาพิจารณาหาค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา โดยใช้เกณฑ์การให้คะแนนตามวิธีการของบุญชม ศรีสะอาด (2545 : 72-74)

3.2 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ให้ผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่าน ตรวจสอบความถูกต้องอีกครั้ง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้ศึกษาดำเนินการ ดังนี้

- 1) เก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้ตอบแบบสอบถาม
- 2) คัดเลือกแบบสอบถามที่สมบูรณ์ จำนวน 200 ฉบับ
- 3) วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อหาค่าระดับความพึงพอใจ

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อหาระดับความพึงพอใจของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในการเข้าร่วมโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการคุณธรรม จริยธรรม จิตอาสา คุณลักษณะที่พึงประสงค์ และค่านิยมพื้นฐาน 12 ประการ ประจำปีการศึกษา 2567 ดังต่อไปนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ด้วยสถิติร้อยละ

2. วิเคราะห์ระดับความพึงพอใจในการดำเนินกิจกรรม/โครงการ ด้วยสถิติค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ดังรายละเอียด คือ

สถิติค่าเฉลี่ย (Mean) ของคะแนนโดยใช้สูตร (สมนึก ภัททิยธนี, 2553 : 237) ดังนี้

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ	$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ย
	$\sum X$	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
	N	แทน	จำนวนผู้เรียน

ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยใช้สูตร (สมนึก ภัททิยธนี, 2553 : 250) ดังนี้

$$S.D. = \sqrt{\frac{N\sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อ	S.D.	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
	X	แทน	คะแนนของแต่ละคน
	$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ยของกลุ่มเป้าหมาย
	N	แทน	จำนวนนักเรียนทั้งหมด

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่เข้าร่วมโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการคุณธรรม จริยธรรม จิตอาสา คุณลักษณะที่พึงประสงค์ และค่านิยม พื้นฐาน 12 ประการ ณ ค่ายธนาสมุทรี้ แคมป์ อำเภอบางปะอิน จังหวัดราชบุรี คือวันที่ 16 - 18 สิงหาคม 2567 คณะผู้ประเมินแบ่งการวิเคราะห์ออกเป็นขั้นตอนต่าง ๆ 4 ขั้นตอน และได้กำหนดสัญลักษณ์ในการวิเคราะห์ ดังนี้

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้ประเมินได้กำหนดสัญลักษณ์และความหมายของสัญลักษณ์ที่ใช้ในการแสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

n	แทน	จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง
$\bar{X}$	แทน	คะแนนเฉลี่ย
S.D.	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ระดับความพึงพอใจออกเป็น 5 ระดับ (บุญชม ศรีสะอาด. 2545: 72-74) โดยกำหนดผล ดังนี้

ค่าคะแนนเฉลี่ย	ความหมาย
4.51 - 5.00	มีความพึงพอใจมากที่สุด
3.51 - 4.50	มีความพึงพอใจมาก
2.51 - 3.50	มีความพึงพอใจในระดับปานกลาง
1.51 - 2.50	มีความพึงพอใจน้อย
1.00 - 1.50	มีความพึงพอใจน้อยที่สุด

ลำดับขั้นตอนในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แสดงผลข้อมูล จำนวน และร้อยละของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนพระปฐมวิทยาลัย จำแนกตามตัวแปร ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

ตอนที่ 2 แสดงผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนพระปฐมวิทยาลัย ปีการศึกษา 2567 ที่เข้าร่วมโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการคุณธรรม จริยธรรม จิตอาสา คุณลักษณะที่พึงประสงค์ และค่านิยมพื้นฐาน 12 ประการ ณ ค่ายธนาสมุทร ค่าย อำเภอปากท่อ จังหวัดราชบุรี คือวันที่ 16 - 18 สิงหาคม 2567 จำแนกตามตัวแปร ด้านวิทยาการ ด้านสถานที่/ระยะเวลา ด้านความรู้ความเข้าใจ โดยการแจกแจงค่าคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ตอนที่ 3 แสดงผลความคิดเห็นโดยอิสระในด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับความพึงพอใจของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนพระปฐมวิทยาลัย ปีการศึกษา 2567 ที่เข้าร่วมโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการคุณธรรม จริยธรรม จิตอาสา คุณลักษณะที่พึงประสงค์ และค่านิยมพื้นฐาน 12 ประการ โดยลำดับความถี่ซ้ำ ๆ จากจำนวนมากไปหาน้อย ตามลำดับ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 แสดงผลวิเคราะห์ข้อมูล จำนวนและร้อยละ ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนพระปฐมวิทยาลัย ดังปรากฏในตารางที่ 1

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล นำเสนอในรูปแบบของตาราง โดยแบ่งออกเป็น 2 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 1 จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม และร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามกลุ่ม

นักเรียนประจำกลุ่ม	จำนวน (n = 200)	ร้อยละ
นักเรียนกลุ่มที่ 1	40	20.00
นักเรียนกลุ่มที่ 2	40	20.00
นักเรียนกลุ่มที่ 3	40	20.00
นักเรียนกลุ่มที่ 4	40	20.00
นักเรียนกลุ่มที่ 5	40	20.00
รวม	200	100.00

จากตารางที่ 1 แสดงว่า นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในการเข้าร่วมโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการคุณธรรม จริยธรรม จิตอาสา คุณลักษณะที่พึงประสงค์ และค่านิยมพื้นฐาน 12 ประการ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2567 ระหว่างวันที่ 16 - 18 สิงหาคม 2567 ณ ค่ายธนาสมุทรธิแคมป์ จ.ราชบุรี จำนวน 200 คน

ตอนที่ 2 แสดงผลวิเคราะห์การศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในการเข้าร่วมโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการคุณธรรม จริยธรรม จิตอาสา คุณลักษณะที่พึงประสงค์ และค่านิยมพื้นฐาน 12 ประการ จำแนกเป็นรายข้อ โดยมีเนื้อหาแยกเป็นด้าน ๆ คือ 1) ด้านวิทยากร 2) ด้านสถานที่/ระยะเวลา 3) ด้านความรู้ความเข้าใจ

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความพึงพอใจของผู้ตอบแบบสอบถาม ที่เข้าร่วมกิจกรรม โดยวิเคราะห์ในภาพรวมและรายข้อ ดังนี้

รายการประเมิน	($\bar{X}$)	S.D.	ระดับ ความคิดเห็น	ลำดับที่
ด้านวิทยากร				
1. การถ่ายทอดความรู้ของวิทยากรมีความชัดเจน	4.56	0.62	มากที่สุด	4
2. ความสามารถในการอธิบายเนื้อหาและตอบข้อซักถามในการฝึกอบรมและการฝึกปฏิบัติ	4.78	0.52	มากที่สุด	1
3. วิทยากรมีความพร้อมในการดำเนินกิจกรรมการฝึกอบรมและปฏิบัติกิจกรรมฐาน	4.60	0.54	มากที่สุด	2
4. การต้อนรับ การดูแลช่วยเหลือ และรักษาความปลอดภัยให้กับผู้เข้ารับการฝึกอบรม	4.58	0.57	มากที่สุด	3
รวม	4.63	0.56	มากที่สุด	(1)
ด้านสถานที่/ระยะเวลา				
1. สถานที่โดยรอบของค่ายศรีสุริยวงศ์ มีความปลอดภัย สะอาดและเหมาะสม	3.43	0.85	ปานกลาง	4
2. ที่พักเรือนนอน มีความปลอดภัย อาหาร และน้ำดื่มสะอาดมีความเหมาะสม	3.85	0.62	มาก	3
3. ระยะเวลาในการฝึกอบรมมีความเหมาะสม	4.55	0.64	มากที่สุด	2

4. ความพร้อมของอุปกรณ์โสตทัศนูปกรณ์	4.65	0.57	มากที่สุด	1
รวม	4.12	0.67	มาก	(2)
ด้านความรู้ความเข้าใจ				
1. ความรู้ ความเข้าใจ ความประทับใจ และการนำไปปรับใช้ในชีวิตประจำวัน <u>ก่อน</u> การอบรมเชิงปฏิบัติการคุณธรรม จริยธรรม จิตอาสา คุณลักษณะที่พึงประสงค์ และค่านิยมพื้นฐาน 12 ประการ	4.15	0.67	มาก	2
2. ความรู้ ความเข้าใจ ความประทับใจ และการนำไปปรับใช้ในชีวิตประจำวัน <u>หลัง</u> การอบรมเชิงปฏิบัติการคุณธรรม จริยธรรม จิตอาสา คุณลักษณะที่พึงประสงค์ และค่านิยมพื้นฐาน 12 ประการ	4.87	0.35	มากที่สุด	1
รวม	4.51	0.51	มากที่สุด	(3)
รวมเฉลี่ย	4.40	0.59	มาก	

จากตารางที่ 2 ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในการเข้าร่วมโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการคุณธรรม จริยธรรม จิตอาสา คุณลักษณะที่พึงประสงค์ และค่านิยมพื้นฐาน 12 ประการ พบว่า นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีความพึงพอใจในภาพรวมของทุกด้านอยู่ในระดับเห็นมาก ($\bar{X}$ = 4.40 , S.D. = 0.59) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านวิทยากร มีความเห็นอยู่ในระดับพึงพอใจมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.63, S.D. = 0.56) รองลงมา คือ ด้านความรู้/ความเข้าใจอยู่ในระดับพึงพอใจมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.51, S.D. = 0.51) และลำดับสุดท้าย คือ ด้านสถานที่/ระยะเวลา มีความเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.12, S.D. = 0.67)

เมื่อพิจารณารายละเอียดด้านวิทยากร พบว่า ลำดับที่ 1 ความสามารถในการอธิบายเนื้อหาและตอบข้อซักถามในการฝึกอบรมและการฝึกปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งมีค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ($\bar{X}$ = 4.78, S.D. = 0.52) รองลงมา คือ วิทยากรมีความพร้อมในการดำเนินกิจกรรมการฝึกอบรมและปฏิบัติกิจกรรมฐาน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.60, S.D. = 0.54) การต้อนรับ การดูแลช่วยเหลือ และรักษาความปลอดภัยให้กับผู้เข้ารับการฝึกอบรม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.58, S.D. = 0.57) และลำดับสุดท้าย คือ การถ่ายทอดความรู้ของวิทยากรมีความชัดเจน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.56, S.D. = 0.62)

ด้านความรู้ความเข้าใจ พบว่า ลำดับที่ 1 ความรู้ความเข้าใจ ความประทับใจ และการนำไปปรับใช้ในชีวิตประจำวัน หลังการอบรมเชิงปฏิบัติการคุณธรรม จริยธรรม จิตอาสา คุณลักษณะที่พึงประสงค์ และค่านิยมพื้นฐาน 12 ประการ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนพระปฐมวิทยาลัย อยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งมีค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ($\bar{X}$ = 4.87, S.D. = 0.35) และความรู้ความเข้าใจ ความประทับใจ และการนำไปปรับใช้ในชีวิตประจำวัน ก่อนการอบรมเชิงปฏิบัติการคุณธรรม จริยธรรม จิตอาสา คุณลักษณะที่พึงประสงค์ และค่านิยมพื้นฐาน 12 ประการ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนพระปฐมวิทยาลัย อยู่ในระดับมาก คือ ($\bar{X}$ = 4.15, S.D. = 0.67)

ด้านสถานที่/ระยะเวลา พบว่า ลำดับที่ 1 ความพร้อมของอุปกรณ์โสตทัศนูปกรณ์อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.65, S.D. = 0.57) รองลงมา คือ ระยะเวลาในการฝึกอบรมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.55, S.D. = 0.64) ที่พักริเวณนอน มีความปลอดภัย อาหาร และน้ำดื่มสะอาดมีความ

เหมาะสม ($\bar{X} = 3.85$, S.D. = 0.62) และลำดับสุดท้าย สถานที่โดยรอบของค่ายธนาสัมฤทธิ์ แคมป์ มีความปลอดภัย สะอาดและเหมาะสม อยู่ในระดับปานกลาง ($X = 3.43$, S.D. = 0.85)

ตอนที่ 3 ข้อคิดเห็นเพิ่มเติมและข้อเสนอแนะของของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2566 เป็นลักษณะแบบปลายเปิด คือ

1. สิ่งที่นักเรียนประทับใจในการเข้าค่าย (เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย)
 - 1.1 กิจกรรมละครคุณธรรม
 - 1.2 กิจกรรมความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อน เปิดใจ
 - 1.3 กิจกรรมปฏิบัติกิจกรรมฐาน
 - 1.4 วิทยากร
2. สิ่งที่ต้องปรับปรุง
 - 2.1 อาหารมีรสชาติจืดเกินไป
 - 2.2 ให้เวลาในการอาบน้ำน้อยเกินไป
 - 2.3 สภาพอากาศในเรือนนอนร้อนอบอ้าว

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่เข้าร่วมโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการคุณธรรม จริยธรรม จิตอาสา คุณลักษณะที่พึงประสงค์ และค่านิยมพื้นฐาน 12 ประการ ณ ค่ายธนาสมุทร ค่าย อำเภอปากท่อ จังหวัดราชบุรี คือวันที่ 16 - 18 สิงหาคม 2567 เป็นการศึกษาวิจัยเชิงบรรยาย (Descriptive Research) ซึ่งเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง (Interview) ตามแบบสอบถามที่สร้างขึ้นสำหรับเป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 200 คน

ความมุ่งหมายของการศึกษา

มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนมีคุณธรรม จริยธรรม จิตอาสา คุณลักษณะที่พึงประสงค์และค่านิยมพื้นฐาน 12 ประการ ในการเป็นคนดี เก่ง และมีสุขภาพกายและสุขภาพจิตดี มีความสุขในการดำเนินชีวิตส่วนตน ครอบครัว และส่วนรวม ให้นักเรียนมีระเบียบวินัย เสียสละ สามัคคี มีความรับผิดชอบ มีจิตสาธารณะเพื่อส่วนรวม และส่งเสริมให้นักเรียนนำความรู้ที่ได้รับไปปรับใช้ในชีวิตประจำวัน จึงได้กิจกรรมการเรียนรู้นอกห้องเรียน โดยมีกิจกรรมหลากหลายสามารถบูรณาการการเรียนรู้ทั้ง 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ดังรายละเอียด คือ กิจกรรมศาสนพิธี มารยาทไทย กิจกรรมศิลปกรรมชำระใจ กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ กิจกรรมสวดมนต์ไหว้พระ ทำสมาธิ กิจกรรมความกตัญญู กิจกรรมการแสดงละครคุณธรรม และกิจกรรมกายบริหาร

โดยกลุ่มงานกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน คณะครูระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จึงนำนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนพระปฐมวิทยาลัย เข้าร่วมโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการคุณธรรม จริยธรรม จิตอาสา คุณลักษณะที่พึงประสงค์ และค่านิยมพื้นฐาน 12 ประการ ณ ค่ายธนาสมุทร ค่าย อำเภอปากท่อ จังหวัดราชบุรี ระหว่างวันที่ 16 - 18 สิงหาคม 2567 เพื่อให้เป็นไปตามหลักสูตรกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เพื่อจัดกิจกรรมและมวลประสบการณ์ทั้งด้านความรู้ ทักษะ กระบวนการ และเจตคติ เพื่อหาข้อสรุปจากการประเมินและศึกษาระดับความพึงพอใจในการเข้าร่วมโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการคุณธรรม จริยธรรม จิตอาสา คุณลักษณะที่พึงประสงค์ และค่านิยมพื้นฐาน 12 ประการ

จากการตอบแบบสอบถามของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ได้มาโดยวิธีการเลือกตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) การเลือกผู้เรียนที่มีการตอบแบบสอบถามครบถ้วนและสมบูรณ์ ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 200 คน

สรุปผล

ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่เข้าร่วมโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการคุณธรรม จริยธรรม จิตอาสา คุณลักษณะที่พึงประสงค์ และค่านิยมพื้นฐาน 12 ประการ พบว่านักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีความพึงพอใจในภาพรวมของทุกด้านอยู่ในระดับมาก

($\bar{X}$ = 4.40, S.D. = 0.59) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านวิทยากร มีความเห็นอยู่ในระดับพึงพอใจมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.63, S.D. = 0.56) รองลงมา คือ ด้านความรู้/ความเข้าใจอยู่ในระดับพึงพอใจมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.51, S.D. = 0.51) และลำดับสุดท้าย คือ ด้านสถานที่/ระยะเวลา มีความเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.12, S.D. = 0.67)

เมื่อพิจารณารายละเอียดด้านวิทยากร พบว่า ลำดับที่ 1 ความสามารถในการอธิบายเนื้อหาและตอบข้อซักถามในการฝึกอบรมและการฝึกปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งมีค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ($\bar{X}$ = 4.78, S.D. = 0.52) รองลงมา คือ วิทยากรมีความพร้อมในการดำเนินกิจกรรมการฝึกอบรมและปฏิบัติกิจกรรมฐาน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.60, S.D. = 0.54) การต้อนรับ การดูแลช่วยเหลือ และรักษาความปลอดภัยให้กับผู้เข้ารับการฝึกอบรม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.58, S.D. = 0.57) และลำดับสุดท้าย คือ การถ่ายทอดความรู้ของวิทยากรมีความชัดเจน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.56, S.D. = 0.62)

ด้านความรู้ความเข้าใจ พบว่า ลำดับที่ 1 ความรู้ความเข้าใจ ความประทับใจ และการนำไปปรับใช้ในชีวิตประจำวัน หลังการอบรมเชิงปฏิบัติการคุณธรรม จริยธรรม จิตอาสา คุณลักษณะที่พึงประสงค์ และค่านิยมพื้นฐาน 12 ประการ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนพระปฐมวิทยาลัย อยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งมีค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ($\bar{X}$ = 4.87, S.D. = 0.35) และความรู้ความเข้าใจ ความประทับใจ และการนำไปปรับใช้ในชีวิตประจำวัน ก่อนการอบรมเชิงปฏิบัติการคุณธรรม จริยธรรม จิตอาสา คุณลักษณะที่พึงประสงค์ และค่านิยมพื้นฐาน 12 ประการ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนพระปฐมวิทยาลัย อยู่ในระดับมาก คือ ($\bar{X}$ = 4.15, S.D. = 0.67)

ด้านสถานที่/ระยะเวลา พบว่า ลำดับที่ 1 ความพร้อมของอุปกรณ์โสตทัศนูปกรณ์อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.65, S.D. = 0.57) รองลงมา คือ ระยะเวลาในการฝึกอบรมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.55, S.D. = 0.64) ที่พักเรือนนอน มีความปลอดภัย อาหาร และน้ำดื่มสะอาดมีความเหมาะสม ($\bar{X}$ = 3.85, S.D. = 0.62) และลำดับสุดท้าย สถานที่โดยรอบของค่ายธนาสัมฤทธิ์ แคมป์มีความปลอดภัย สะอาด และเหมาะสม อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}$ = 3.43, S.D. = 0.85)

อภิปรายผล

การศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่เข้าร่วมโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการคุณธรรม จริยธรรม จิตอาสา คุณลักษณะที่พึงประสงค์ และค่านิยมพื้นฐาน 12 ประการ ณ ค่ายธนาสัมฤทธิ์ แคมป์ อำเภอบางแพะ จังหวัดราชบุรี คือวันที่ 16 - 18 สิงหาคม 2567 เป็นกิจกรรมการเรียนรู้ส่วนหนึ่งของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ซึ่งเป็นกิจกรรมที่มุ่งส่งเสริมให้นักเรียนมีคุณธรรม จริยธรรม จิตอาสา คุณลักษณะที่พึงประสงค์และค่านิยมพื้นฐาน 12 ประการ ในการเป็นคนดี เก่ง และมีสุขภาพกายและสุขภาพจิตดี มีความสุขในการดำเนินชีวิตส่วนตน ครอบครัว และส่วนรวม ให้นักเรียนมีระเบียบวินัย เสียสละ สามัคคี มีความรับผิดชอบ มีจิตสาธารณะเพื่อส่วนรวม และส่งเสริมให้นักเรียนนำความรู้ที่ได้รับไปปรับใช้ในชีวิตประจำวัน

ด้านวิทยากร นักเรียนมีความพึงพอใจโดยรวมด้านวิทยากรอยู่ในระดับมากที่สุด นักเรียนมีความพึงพอใจมากที่สุด คือ วิทยากรสามารถในการอธิบายเนื้อหาและตอบข้อซักถามในการฝึกอบรม การฝึกปฏิบัติมีความพร้อมในการดำเนินกิจกรรมการฝึกอบรมและปฏิบัติกิจกรรมฐาน พร้อมทั้งให้การต้อนรับ การดูแลช่วยเหลือ และรักษาความปลอดภัยให้กับผู้เข้ารับการฝึกอบรม ทั้งยังสามารถถ่ายทอดความรู้ได้อย่าง ชัดเจน สอดคล้องกับงานวิจัยของพระมหาอาจริยพงษ์ คำตัน (2554 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษา เรื่อง การปฏิบัติตน ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตจังหวัดนครปฐม มีวัตถุประสงค์ในการวิจัย เพื่อศึกษาปัจจัยทางจิตวิทยา และปัจจัยทางสังคมที่ส่งผลต่อการปฏิบัติตน ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตจังหวัดนครปฐม พบว่า ด้านครูผู้สอน หรือวิทยากรที่เป็นต้นแบบหรือแบบอย่างที่ดี มีการพัฒนาตนเอง สามารถอธิบายเนื้อหา และถ่ายทอดความรู้ ทั้งมีความพร้อมในการจัดการเรียนการสอน จะสามารถพัฒนาให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจ และปฏิบัติตนในหลักคุณธรรม จริยธรรม และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ได้อย่างถูกต้อง

ด้านสถานที่/ระยะเวลา นักเรียนมีความพึงพอใจโดยรวมด้านสถานที่/ระยะเวลาอยู่ในระดับมาก นักเรียนมีความพึงพอใจมากที่สุด คือ ความพร้อมของอุปกรณ์วัสดุอุปกรณ์ และระยะเวลาในการฝึกอบรม มีความเหมาะสม ส่วนที่พักเรือนนอน มีความปลอดภัย อาหาร และน้ำดื่มสะอาดมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก และสถานที่โดยรอบของวาสนาดี รีสอร์ท แอนด์ แคมป์ มีความปลอดภัย สะอาดและเหมาะสม อยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับสุดา ประยงค์พันธุ์ (2539 : 12) กล่าวว่า การสร้างบรรยากาศหรือ จัดสภาพแวดล้อมมีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมคุณธรรม จริยธรรมของมนุษย์ อาคารสถานที่และ สภาพแวดล้อมภายในโรงเรียน หรือภายนอกโรงเรียนที่กำหนดไว้มีอิทธิพลเหนือจิตใจของเด็ก สถานที่ที่มี บริเวณร่มรื่น มีอาคารสะอาดเป็นระเบียบเรียบร้อย สวยงามย่อมหล่อหลอมพฤติกรรมของเด็กให้ฝึกฝน ไปในทางที่ดีได้ง่าย การจัดสภาพแวดล้อม หรือเลือกสถานที่ในการจัดโครงการอบรมจึงถือเป็นเรื่องสำคัญ ที่มีผลต่อการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุวิมล ว่องวานิช และ นงลักษณ์ วิรัชชัย (2543 : 19 - 21) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยและกระบวนการที่เอื้อต่อการพัฒนาคุณธรรมระดับ บุคคล เพื่อมุ่งความสำเร็จของส่วนรวมของนักศึกษามหาวิทยาลัย พบว่า คุณธรรมและจริยธรรมต่าง ๆ เป็นสิ่ง ที่ไม่ได้เกิดจากการสอนแค่เพียงอย่างเดียว แต่เกิดขึ้นจากการเรียนรู้จากประสบการณ์ต่าง ๆ ที่แทรกซึมเข้าไป วิธีการที่ดีที่สุด คือ โรงเรียนจะต้องจัดสภาพแวดล้อมและบรรยากาศให้เอื้อต่อการพัฒนาคุณธรรมของผู้เรียน เมื่อผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ต่อสิ่งแวดล้อม จะเรียนรู้และซึมซับจริยธรรมต่าง ๆ ได้เอง

ด้านความรู้ความเข้าใจ นักเรียนมีความพึงพอใจโดยรวมด้านความรู้ความเข้าใจมากที่สุด และ นักเรียนมีความพึงพอใจมากที่สุด คือ ความรู้ความเข้าใจหลังการอบรมเชิงปฏิบัติการคุณธรรม จริยธรรม จิตอาสา คุณลักษณะที่พึงประสงค์ และค่านิยมพื้นฐาน 12 ประการ ทั้งนี้ นักเรียนเนื่องจากได้รับความรู้จาก วิทยากรและได้อบรมเชิงปฏิบัติการในแต่ละกิจกรรม กิจกรรมพัฒนาบุคลิกภาพ กิจกรรมทดสอบกำลังใจ กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ กิจกรรมสวดมนต์ไหว้พระ ทำสมาธิ กิจกรรมความกตัญญู กิจกรรมการแสดงละคร คุณธรรม กิจกรรมกายบริหาร ซึ่งส่งเสริมให้นักเรียนได้พัฒนาตนเอง รู้จักปรับตัวเข้าหาเพื่อน และรู้จักสามัคคี ในหมู่คณะ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ไพโรจน์ ศรีรุ่งเรือง (2545 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความรู้ความเข้าใจ ระหว่างการจัดกิจกรรมตามโครงการเยาวชนคนดีศรีสุพรรณกับคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์

ของนักเรียนผลการวิจัยพบว่า การจัดกิจกรรมตามโครงการเยาวชนคนดีศรีสุพรรณ ของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุพรรณบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจ ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ ทั้งภาพรวมและทุกตัวบ่งชี้อยู่ในระดับมากเช่นกัน

ข้อเสนอแนะ

- ควรส่งเสริมให้นักเรียนได้ทำกิจกรรมร่วมกับชุมชน เพื่อฝึกให้นักเรียนได้ตระหนักถึง การมีจิตสาธารณะ

บรรณานุกรม

- กรมการศาสนา กระทรวงวัฒนธรรม. (2550). รายงานการสัมมนาทางวิชาการเรื่อง รูปแบบการส่งเสริม **คุณธรรม จริยธรรมในสังคมไทย**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- กรมวิชาการ. (2551). **พระราชบัญญัติแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ พระราชบัญญัติการศึกษาภาคบังคับ พ.ศ.2545**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์อักษรไทย.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2545). **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติมที่ 2) พ.ศ. 2545**. กรุงเทพฯ ฯ : โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ 2545.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2552 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 6) พุทธศักราช 2545 พร้อมกฎกระทรวงที่เกี่ยวข้องและพระราชบัญญัติการศึกษา ภาคบังคับ พุทธศักราช 2555**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ).
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2553). **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551**. กรุงเทพฯ ฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- กาญจนา นาคสกุล. (2545). **ปฏิรูปการศึกษากับปัญหาจริยธรรมในสังคมไทย**. วารสารวิชาการ. ปีที่ 6, ฉบับที่ 7 (กรกฎาคม 2546) : 2-5.
- กำแหง จิตตะมา. (2548). **การศึกษาแนวทางการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์แก่ ผู้เรียนในสถานศึกษาพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอ่างทอง**. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.

- เชิดศักดิ์ โฆวาลิทธิ. (2525). **การวัดผลการศึกษา**. กรุงเทพฯ : สำนักงานทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- โชคชัย ปัญญาคำ. (2550). **ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณลักษณะด้านจริยธรรมของนักศึกษาสถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตเชียงใหม่**. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิจัยและสถิติการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2545). **การวิจัยเบื้องต้น**. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- บุญชม ศรีสะอาด และ บุญส่ง นิลแก้ว. (2532). **การอ้างอิงประชากรเมื่อใช้เครื่องมือแบบมาตราส่วนประมาณค่ากับกลุ่มตัวอย่าง**. วารสารการวัดผลการศึกษา มศว มหาสารคาม”
- บันลือ พุกกะวัน. (2539). **การนิเทศภายในโรงเรียน**. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด.
- ทวีพงษ์ หินคำ. (2541). **ความพึงพอใจของประชาชนต่อการบริหารงานสุขาภิบาลริมใต้ จังหวัดเชียงใหม่**. วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการเมืองและการปกครอง บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ทิตินา แหมมณี. (2546). **การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยม : จากทฤษฎีสู่การปฏิบัติ**. กรุงเทพฯ : เมธีทิปส์.
- ธनिया ปัญญาแก้ว. (2541). **ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความพึงพอใจในงานของข้าราชการครูในจังหวัดเชียงใหม่**. วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการเมืองและการปกครอง มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- นงนุช เทศทอง. (2547). **คุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนอาชีวศึกษาในสังกัดวิทยาลัยเทคนิค กรมอาชีวศึกษา เขตการศึกษา 7**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม.
- ผ่องศรี สามสีทอง. (2548). **การศึกษาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนธัญรัตน์ จังหวัดปทุมธานี**. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการวิจัยการศึกษา มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตโต). (2540). **พจนานุกรมศาสตร์ ฉบับประมวลธรรม**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระมหาบุญเพียร ปุณฺณวิริโย. (2544). **แนวคิดและวิธีการขัดเกลาทางสังคมในสถาบัน ครอบครัวยุคใหม่ พระพุทธศาสนา**. วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
- พระมหาจริยพงษ์ คำตัน. (2544). **การปฏิบัติตนด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ ของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตจังหวัดนครปฐม**. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ไพโรจน์ ศรีรุ่งเรือง. (2545). **ความสัมพันธ์ระหว่างการจัดกิจกรรมตามโครงการเยาวชนคนดีศรีสุพรรณกับคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ของนักเรียน**. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ภาพ เลหาไฟบูลย์. (2540). **แนวการสอนวิทยาศาสตร์**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.

- เรียงรณ ล้อมลาย. (2550). รายงานการวิจัย เรื่อง การศึกษาคุณธรรม และจริยธรรมที่พึงประสงค์ของ
นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง. มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. (2536). การวัดด้านจิตพิสัย. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์สุวีริยาสาส์น.
- ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. (2543). เทคนิคการวัดผลการเรียนรู้. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ :
ชมรมเด็ก.
- วิทย์ เทียงบุรณธรรม. (2541). การจัดการสมัยใหม่. กรุงเทพฯ : สมาคมส่งเสริมเทคโนโลยี (ไทย - ญี่ปุ่น).
- วิรุฬ พรรณเทวี. (2542). ความพึงพอใจของประชาชนต่อการให้บริการของหน่วยงานกระทรวงมหาดไทยใน
อำเภอเมือง จังหวัดแม่ฮ่องสอน. วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการเมืองและการปกครอง
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- วาณี ทองเสวต. (2548). ความพึงพอใจของผู้ใช้บริการห้องสมุดวิทยาลัยพยาบาลเกื้อการุณย์. กรุงเทพฯ:
วิทยาลัยพยาบาลเกื้อการุณย์.
- วาโร เพ็งสวัสดิ์. (2546). การวิจัยในชั้นเรียน. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- สมนึก ภัททิยธนี. (2553). การวัดผลการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 7. กทม. : ประสานการพิมพ์.
- สำนักงานคณะกรรมการการพัฒนาศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2539). แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม
ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550 – 2554). กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและ
สังคมแห่งชาติ.
- สุดา ประยงค์พันธุ์. (2539). การศึกษาการบริหารสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ
สังกัดกรมสามัญศึกษาจังหวัดนนทบุรี. วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหาร
การศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุทธีวรรณ ตันติรจนาวงศ์ และคณะ. (2551). รายงานการวิจัย เรื่อง รูปแบบการส่งเสริมคุณธรรม
แห่งชาติ. กรมการศาสนา กระทรวงวัฒนธรรม.
- สุภรณ์ ศรีพหล. (2519). การวัดความพึงพอใจ. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุภาพ เครือเนตร. (2542). ปฏิรูปการศึกษาผานหลักศาสนา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์เลียงเชียง.
- สุวิมล ว่องวานิช และนางลักษณ์ วิรัชชัย. (2543). รายงานผลการวิจัย เรื่อง ปัจจัยและกระบวนการที่เอื้อต่อ
การพัฒนาคุณธรรมระดับบุคคลเพื่อบ่มงู่ความสำเร็จของส่วนรวมของนักศึกษามหาวิทยาลัย :
การศึกษาเชิงปริมาณและคุณภาพ. ภาควิชาวิจัยศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- แสงนภา ภักดีศิริวงษ์. (2548). การมีส่วนร่วมของสถาบันศาสนาในการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม
นักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐ จังหวัดนนทบุรี. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขา
การบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- อารี พันธมณี. (2540). ความคิดสร้างสรรค์กับการเรียนรู้. กรุงเทพฯ: บริษัท ต้นอ้อแกรมมี จำกัด.
- อำรุง จันทวานิช. (2542). (วารสาร กุณาพันธ์-มีนาคม) แนวคิดการประกันคุณภาพเพื่อพัฒนา
คุณภาพการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ. ข้าราชการครู.